

Państwowy egzamin z matematyki konieczny przy rekrutacji na studia »8

Otwarcie Pałacu Sapiehów już wkrótce »9

Oferta litewskich zawodówek: z 658 kierunków dla 20 600 uczniów »11

Samolotem z Wilna do Krakowa »16

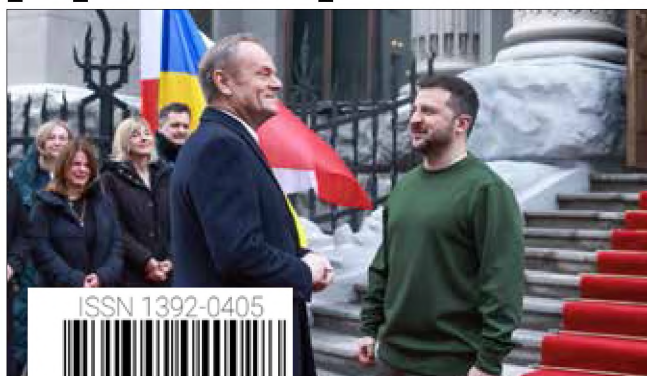
Nausėda i Duda w Wilnie: „Nie mamy prawa do bycia słabymi”

Fot. Orestas Gurevičius, ELTA

Prezydenci Litwy i Polski, Gitanas Nausėda i Andrzej Duda, w ramach obchodów 161. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, spotkali się w Wilnie. Wizyta prezydenta Polski była też okazją do omówienia sytuacji geopolitycznej w regionie. »6

Tusk: W Kijowie jestem także po polskie bezpieczeństwo »7

Biskupi do księży o agitacji wyborczej »12-13

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. nacz.:
Brigita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. +370 685 040 84),
kolport@kurierwilenski.lt), Jolanta
Balkiewicz — reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Aleksander Borowik

Rodzima Straż Graniczna z zimy cieszy się jak te małe dzieci. Tak jak one lubi, kiedy jest dużo śniegu, a mróz skuje wodę na ślizgawkę. Dzieci — to wiadomo, bo zabawy co niemiara! A do tego, kiedy mróz jest tegi, to i do szkoły nie trzeba, choć wówczas wszystko „psuje” zdalna nauka...

Komentarz dnia

Pogranicznicy lubią zimę!

Zima pogranicznikom bardzo ułatwia pracę, a migrantom i przemytnikom z Białorusi uprzykrza życie. Ślady w śniegu prowadzą — jak po nitce do kłębka — do przestępców, a ścięte lodem rzeki już nie służą jako szlak wodny „ichtiandrom”, nielegalnym płetwonurkom. Tak więc „nielegały” i „kontra” — człupu-człupu, pogranicznicy — capu-łapu, a potem — łupu-cupu!

Przed kilkoma dniami w lesie na granicy z Białorusią pogranicznicy trafili na nieoczekiwany prezent — 3,5 tys. „bezpiecznych” paczek papierosów NZ Gold z białoruskimi banderolami. To był zrzut z drona. Papierosy, jak na wojnie Rosji z Ukrainą, stały się podstawową bronią

kontrabandzistów. Nowy rok litewskiej Straży Granicznej rozpoczął się więc udanym połowem. W ubiegłym przejęła 850 tys. paczek papierosów.

Z kolei zima przecięła „pępowinę” z nielegalnymi migrantami, z wydatną pomocą białoruskich pograniczników. Do wysokich ogrodzeń i zasieków z concertiny dołożyły się wysokie zwały śniegu. Szczyt prób sforsowania granicy Litwy przez nielegalnych imigrantów był w 2021 r. Wówczas to była najwyższa fala uciekinierów z Iraku, Syrii, Rosji i samej Białorusi. Teraz już tylko nieliczni próbują sprawdzić czujność „niegościnnych” pograniczników litewskich... ■

Prezentacja audioprzewodnika w jęz. polskim po Pałacu Wielkich Książąt Litewskich

Instytut Polski w Wilnie oraz Muzeum Narodowe Pałac Wielkich Książąt Litewskich uprzejmie zapraszają na prezentację audioprzewodnika w języku polskim po III trasie muzealnej, która odbędzie się 23 stycznia o godz. 17.00 w Pałacu Wielkich Książąt Litewskich (Katedros a. 4, Wilno). Wieczór uświetni pianistka prof. Aleksandra Žvirblytė. Wstęp wolny, ale wymagana jest wcześniejsza rejestracja: <https://registracija.valdovurumai.lt/nmbh902h>. Audioprzewodnik w języku polskim będzie dostępny dla wszystkich zwiedzających już od 24 stycznia br. Projekt dofinansowany przez spółkę akcyjną Orlen Lietuva. ■

Instytut Polski w Wilnie

Premier Indii Narendra Modi otworzył hinduistyczną świątynię na miejscu zburzonego meczetu, który był zbudowany tu w XVI wieku Fot. EPA-ELTA

Papież Franciszek ogłosił początek Roku Modlitwy

Papież Franciszek ogłosił w niedzielę początek Roku Modlitwy, który poprzedzi Rok Święty 2025. Podczas spotkania z wiernymi w południe w Watykanie apelował o niestrudzoną modlitwę o pokój na Ukrainie, w Izraelu i Palestynie.

Zwracając się do tysięcy osób przybyłych na plac Świętego Piotra na modlitwę Anioł Pański, papież powiedział: „Najbliższe miesiące poprowadzą nas do otwarcia Drzwi Świętych, wraz z którym rozpoczniemy Jubileusz”.

„Proszę was, byście nasilili modlitwę, by przygotować się do tego, aby dobrze przeżyć to wydarzenie łaski i doświadczyć siły nadziei w Bogu. Dlatego dzisiaj rozpoczynamy Rok Modlitwy, czyli poświęcony ponownemu odkryciu wielkiej wartości i absolutnej potrzeby modlitwy; modlitwy w życiu

osobistym, w życiu Kościoła, modlitwy na świecie” — podkreślił.

Franciszek przypomniał o trwającym tygodniu modlitw o jedność chrześcijan. Następnie dodał: „Niez mordowanie prosimy Pana o pokój na Ukrainie, w Izraelu, Palestynie i wielu innych częściach świata. Z powodu jego braku cierpią zawsze najślabi. Myślę o najmłodszych, o tak wielu dzieciach rannych i zabitych, pozbawionych miłości, marzeń i przyszłości”.

„Odczuwajmy obowiązki modlitwy i budowy pokoju dla nich” — zachęcił papież.

Zapelował o uwolnienie grupy porwanych osób na Haiti, wśród których znajduje się sześć zakonnic, a także o powstrzymanie przemocy w tym kraju.

Franciszek pozdrowił m.in. pielgrzymów z Polski. Wielu z nich miało biało-czerwone flagi.

Zapewnił też wierznych i kapłanów z Ekwadoru o swojej modlitwie o pokój w ich ojczyźnie. W ten sposób odniósł się do trwających tam starć i niepokojów, do których doszło, gdy wysłano wojsko do walki z gangami narkotykowymi. ■

Sylwia Wysocka,
PAP

Imieniny

23 stycznia

Akwila, Aniceta, Bartłomieja, Bernarda, Daniela, Filipa, Henryka, Klemensa, Konstantego, Łukasz, Maksyma, Michała, Rajmunda, Seweriana, Wincentego

24 stycznia

Felicjana, Franciszka, Ksenii, Mileny, Mirogniwa, Rafała, Urbana, Teodora, Tymoteusza, Wery

Cytat dnia

„O czym my możemy z nimi rozmawiać teraz, gdy nie ponieśli taktycznych, znaczących porażek na polu walki? Że jesteśmy gotowi dać im czas, aby mogli przygotować się do kolejnego etapu wojny?” — oświadczył doradca prezydenta Ukrainy Mychajło Podolak.

Liczba dnia

10 proc. — o tyle, wedle platformy badającej płace zarobkowe manoalga.lt, wzrosła średnio płaca zarobkowa na Litwie w 2023 roku.

MEDYCYNĄ Nowy system rejestracji pacjentów

System wcześniejszej rejestracji pacjentów został zaktualizowany i już w tym tygodniu rozpocznie działanie, donosi Centrum Rejestrów. Nowością jest możliwość samodzielnej rejestracji w kolejce do opieki zdrowotnej w przypadku braku wolnych terminów u lekarza. Pacjenci będą mogli również otrzymywać informacje o zmianie terminu wizyty za pośrednictwem wiadomości SMS lub poczty elektronicznej. Korzystanie z usługi będzie jednak możliwe tylko w tych placówkach, które zdecydują się ją wprowadzić. Aktualizacja przewiduje również ułatwienia dla pacjentów, takie jak specjalnie zaprojektowany system, który pomoże im znaleźć wolne miejsca zgodnie z preferencjami. Dodatkowo, na stronie rejestracji będą dostępne informacje, jak przygotować się do wizyty, takie jak podstawowe badania, ograniczenie jedzenia przed badaniem czy nieprzyjmowanie niektórych leków. W dłuższej perspektywie planowane jest rozszerzenie funkcjonalności systemu, takie jak funkcja rejestracji na badania czy wizyty opieki domowej.

SKANDAL Śledztwo LRT: firma obeszła sankcje

Według informacji podanych przez wydział dziennikarstwa śledczego LRT, firma Jurby Water Tech z Kowna dostarczyła do Rosji objęty sankcjami sprzęt o wartości 62 mln euro. Sprzęt ten, składający się z 60 transportów technologii oczyszczania wody, miał trafić do Rosji od początku wojny na Ukrainie. Eksport odbywał się za pośrednictwem nabywców z Estonii, Słowacji, Turcji i Chin. Część towarów dotarła do Rosji przez Polskę. Irmina Frolova-Milašienė, rzeczniczka Departamentu Celnego, wyjaśniła, że filtry do wody mogą być postrzegane jako produkt podwójnego zastosowania, ze względu na możliwość wykorzy-

stania niektórych komponentów w przemyśle wojskowym. Jurby Water Tech założyła firmę w Kazachstanie po rozpoczęciu wojny. Odbiorcą sprzętu z Kowna jest rosyjska firma podlegająca pod Gazprom Nieft, która z kolei jest objęta sankcjami.

OBRONNOŚĆ Powstanie „bałtycka linia obrony”

Według szefa litewskiej dyplomacji, kraje bałtyckie uzgodniły utworzenie wspólnej linii obrony — „bałtyckiej linii obrony” — na granicy rosyjsko-białoruskiej w przypadku potencjalnego ataku ze strony Rosji. Gabrielius Landsbergis podkreśla również, że region stara się zwrócić uwagę swoich sojuszników na zagrożenie ze strony Kremla. Litewski minister podkreślił, że nie jest to brak zaufania wobec sojuszników, ale raczej przygotowanie na to, co może się wydarzyć. Kraje bałtyckie podpisały porozumienie w sprawie utworzenia linii obrony, a ministrowie obrony podpisali również porozumienie w sprawie rozwoju systemów artyleryjskich. Landsbergis wyraził przekonanie, że kraje regionu nie mogą tracić czasu, ponieważ zagrożenie ze strony Rosji jest coraz większe. Do tego tematu będziemy wracali na łamach „Kuriera Wileńskiego”, aby przekazać więcej szczegółów.

EKOLOGIA 24 tys. euro za nielegalną wycinkę

Firma zostanie ukarana grzywną w wysokości prawie 24 tys. euro za nielegalną wycinkę drzew we wsi Dargužiai w rejonie kłaj-

pedzkim. Według Departamentu Ochrony Środowiska (AAD) firma nielegalnie wycięła 110 chronionych drzew rosnących poza gruntami leśnymi i 183 drzewa rosnące na gruntach leśnych podczas naprawy rowów i oczyszczania brzegów strumienia Rikinė. Wcześniej mieszkańcy zwrócili się do urzędników ds. ochrony środowiska z informacją o wycince wszystkich drzew na prywatnej działce i sąsiednich działkach. Grzywna za nielegalną wycinkę drzew na gruntach nieleśnych wynosi od 240 do 900 euro, zaś na gruntach leśnych od 560 do 1 200 euro. Szacowane szkody środowiskowe wynoszą prawie 24 tys. euro.

WILNO Kolejne epizody tasiemca nt. stadionu

BaltCap, spółka zarządzająca funduszami, spodziewa się odzyskać straty poniesione na budowie Stadionu Narodowego w Wilnie z przyszłych usług kompleksu. Koncesjonariusz wnioskuje o indeksację ceny budowy, twierdząc, że projekt będzie nadal przynosić straty, ale straty zostaną odzyskane z dochodów z usług w całym okresie zarządzania. Koszt budowy i wnioski o indeksację cen nie zostały jeszcze ujawnione. Według spółki, przyszłe straty mają zostać zrekompensowane przez dochody generowane z administracji i usług kompleksu przez cały okres koncesji wynoszący 22 lata.

NATO Eskortowano rosyjski samolot SU-27

W zeszłym tygodniu myśliwce NATO stacjonujące w krajach bałtyckich zostały wysłane w celu eskortowania rosyjskiego samolotu wojskowego, który leciał w międzynarodowej przestrzeni powietrznej. Resort obrony RL poinformował o incydencie, który miał miejsce 17 stycznia. Samolot NATO zidentyfikował rosyjski myśliwiec SU-27, który leciał do obwodu kaliningradzkiego.

Ministerstwo podkreśla, że samolot rosyjski nie miał planu lotu, nie włączył transpondera i nie utrzymywał komunikacji radiowej z Regionalnym Centrum Kontroli Ruchu Lotniczego.

POLITYKA „15 min”: wpływowi działacze należeli do kompartii

Dziennikarze Rimvydas Valatka i Rolandas Barysas, historyk Alfredas Bumblauskas, prawnik Rolandas Valiūnas i biznesmen Arvydas Avulis należeli do Partii Komunistycznej, poinformował w poniedziałek portal „15min”. Portal zwraca uwagę, że była przynależność partyjną tych osób ustalono na podstawie dziesięciu pierwszych miejsc w rankingu „Najbardziej wpływowych na Litwie” różnych grup społecznych. Według portalu, zgodnie z dokumentami, czterech z nich wstąpiło do partii komunistycznej w okresie odrodzenia: Avulis w sierpniu 1988 r. i Valiūnas w grudniu tego samego roku. Dziennikarze R. Valatka i R. Barysas zostali przyjęci jeszcze później — w lipcu i październiku 1989 roku. Bumblauskas wstąpił do partii komunistycznej w listopadzie 1984 roku.

WILNO Koniec rozbiórki garaży na Šnipiškach

Rozbiórka 179 metalowych garaży na Šnipiškach w Wilnie została zakończona. Teren, na którym znajdowały się garaże, zostanie przeznaczony na budowę przedszkola. Władze miasta planują wybudować przedszkole na 280 miejsc oraz boisko sportowe, dodatkowo dostępne dla społeczności po godzinach pracy. Usuwanie garaży było realizowane na podstawie decyzji sądu i przy udziale komorników. W ciągu ostatnich trzech lat w Wilnie usunięto prawie 9,4 tys. metalowych garaży, co stanowi około 85 proc. wszystkich takich obiektów na gruntach publicznych. Największą liczbę garaży nadal można znaleźć przy ulicy Batoro (pol. Batorego), gdzie pozostało

ich około 300. Garaże „blaszaki” to pozostałość minionej epoki, stanowiły garaż jak i magazyn na rzeczy dla mieszkańców bloków bez konieczności rozbudowywania piwnic czy dbania o miejsca postojowe dla aut na osiedlach.

OBRONNOŚĆ Armonaitė wskazuje na ograniczenia

Minister gospodarki i innowacji Aušrinė Armonaitė wskazała na trudności, z jakimi borykają się przedsiębiorstwa przemysłu obronnego na Litwie. Brakuje miejsc do testowania opracowywanych technologii, co hamuje ich rozwój. Armonaitė uważa, że konieczne jest usunięcie nadmiernych ograniczeń i zapewnienie firmom obronnym dostępu do finansowania i kapitału. Minister podkreśliła, że obecnie wiele litewskich technologii i produktów jest eksportowanych i testowanych na Ukrainie.

NATO Wspólne ćwiczenia samolotów koło Szawli

We wtorek 23 stycznia odbywają się wspólne ćwiczenia litewskich samolotów Spartan i myśliwców NATO w rejonie Szawli. Armia poinformowała, że biorą w nich udział belgijskie myśliwce F-16 Fighting Falcon i francuskie Mirage2000. Loty odbywają się w godzinach 14:00-16:00.

PRAWO Powstaje nowa instytucja ds. zatrudnienia

Powstaje Centrum Współpracy Międzyinstytucjonalnej do walki z nielegalnym zatrudnieniem i nadużyciami ze strony

pracodawców. Centrum ma pomóc w rozwiązywaniu naruszeń związanych z nielegalnym zatrudnieniem, nadużyciami w zatrudnianiu cudzoziemców i innymi kwestiami. Rozpocznie działalność 1 lutego w Wilnie i będzie koordynowane przez Państwową Inspekcję Pracy. Powstaje z inicjatywy Państwowej Inspekcji Pracy, Państwowej Inspekcji Podatkowej, SoDry, Służby Badania Przepisów Finansowych, Departamentu Policji i Służby Ochrony Granic Państwa. Centrum ma optymalizować pracę i szybciej wykrywać naruszenia przepisów. Jego celem jest zwalczanie nielegalnej, nierejestrowanej i przymusowej pracy, a także przeciwdziałanie unikaniu płacenia podatków i składek. Będzie chronić pracowników przed nadużyciami pracodawców.

DROGI Szlak rowerowy Smiltynė-Nida już wkrótce

Remont szlaku rowerowego Smiltynė-Nida na Litwie ma zostać zakończony w tym roku. 22-kilometrowy odcinek trasy zostanie odnowiony, a prace mają rozpocząć się wiosną — poinformował Litewski Zarząd Dróg. Minister łączności, Marius Skuodis, zapowiada, że cała trasa będzie dostępna dla rowerzystów jeszcze w drugiej połowie 2022 roku. Projekt rekonstrukcji ścieżki rowerowej ma na celu stworzenie większej dostępności dla rowerzystów i poprawę zrównoważonej mobilności na Litwie. Prace będą prowadzone przez firmę YIT Lietuva, która wcześniej zrekonstruowała pierwszy odcinek tej trasy. Cały projekt został dokładnie oceniony pod kątem wpływu na obszary Natura 2000. Całkowity koszt remontu wyniesie około 3,8 miliona euro.

Str. opr. Apolinary Klonowski na podst. BNS, inf. wł., mat. pras.,
Fot. ELTA, Marian Paluszkiwicz;
Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem:
a.klonowski@kuriwilenski.lt

Nausėda i Duda w Wilnie: „Nie mamy prawa do bycia słabymi”

Prezydenckie obchody rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego odbyły się w niedzielę, 21 stycznia, na wileńskiej Rossie. Głowy obu państw w swych przemówieniach nawiązały do sytuacji obecnej w kontekście tego, że narody naszego regionu muszą nadal zmagać się z agresją i despotyzmem Rosji.

PREZYDENCI O POWSTANIU

Prezydent Litwy w swym przemówieniu wspominał niedawne odsłonięcie w Kaliningradzie pomnika człowieka odpowiedzialnego za stłumienie powstania na Litwie. „Niech to będzie sygnałem ostrzegawczym dla nas wszystkich, kiedy niedawno został odsłonięty pomnik dla Michaiła Murawjowa »Wieszateła«. Pomnik jest kopią tego, który stał kiedyś w okupowanym Wilnie. To jeszcze raz pokazuje, jaki cynizm i jaka chęć powtórzenia przestępstw z przeszłości panuje u naszego sąsiada. Dzisiaj nie mamy przestrzeni do błędzenia. Nie mamy prawa do bycia słabymi” — oświadczył Nausėda.

Prezydent Polski zaznaczył, że wybuch powstania w Koronie był sygnałem dla narodów ówczesnej Litwy, Białorusi i Ukrainy do podjęcia walki z rosyjskim despotyzmem. „Często wracam myślami również do ubiegłorocznych uroczystości z okazji 160. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, kiedy to miałem zaszczyt gościć pana prezydenta Nausėdę wraz z małżonką w Warszawie. To właśnie tam, w stolicy Polski, 22 stycznia 1863 r. niepodległościowi konspiratorzy powiedzieli »nie« brutalnym represjom władz carskich” — podkreślił Andrzej Duda.

Prezydent Litwy dodał, że takie obchody są bardzo ważne w kształtowaniu świadomości społecznej. „Im więcej wiemy o doświadczeniach Litwy w przeszłości, tym bardziej jesteśmy odporni dzisiaj” — powiedział Nausėda.

Na Rossie odbyły się obchody 161. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego z udziałem prezydentów Litwy i Polski **Fot. Orestas Gurevičius, ELTA**

WIĘKSZA ROLA EUROPY

Wcześniej prezydenci obu krajów udali się na wspólną konferencję prasową. Nausėda, w obecności dziennikarzy, przekonywał, że kiedy Stany Zjednoczone nie mogą obecnie zdecydować o pomocy Ukrainie, to Unia Europejska powinna mocniej zaangażować się w tej dziedzinie. „Europa musi odgrywać większą rolę, kiedy wśród sojuszników brakuje woli politycznej lub możliwości do udzielania odpowiedniej pomocy wojskowej. W Europie zachodzą znaczące zmiany, które w pierwszej kolejności są związane ze wzmocnieniem przemysłu zbrojeniowego” — zaznaczył prezydent Litwy. Dodał, że Europa nie może sobie pozwolić na marnowanie czasu w tej kwestii. Jego zdaniem wspólne zakupy broni i techniki wojskowej oraz wielowymiarowa współpraca wojskowa między partnerami może znacząco wzmocnić potencjał obronny Europy.

Przywódca Litwy zaznaczył ponadto, że brak błyskawicznych decyzji po stronie UE wynika z tego, iż składa się ona z 27 państw i nie we wszystkich krajach Europy za-

grożenie ze strony Rosji jest odczuwalne tak samo. „Niestety, tak się dzieje, że od momentu podjęcia decyzji do jej realizacji mijają miesiące lub lata. Dziś Ukraina nie posiada takiego luksusu, aby czekać kilka miesięcy na niezbędną technikę” — zauważył Nausėda.

Andrzej Duda zgodził się ze swym litewskim odpowiednikiem. „Naszim najważniejszym zadaniem, naszym, tu i teraz, w naszej części Europy, jest budowanie swojego potencjału obronnego” — oświadczył prezydent Polski, dodając: „Wyraziliśmy satysfakcję z tego, że wielkie manewry sojuszu w najbliższych miesiącach odbędą się w naszej części Europy, pokazując naszą gotowość do odparcia ewentualnej agresji, ale również stopień naszego zaangażowania i sojuszników, szybkość reagowania, nad czym bardzo intensywnie pracujemy w ostatnich latach”.

Andrzej Duda zaznaczył, że Polska nie tylko liczy na pomoc sojuszników, ale też samodzielnie dba o własne bezpieczeństwo. W roku 2023 Polska przeznaczyła ponad 4 proc. PKB na obronność. ■

Opr. Antoni Radczenko

Tusk w Kijowie: Polska zrobi wszystko, aby Ukraina zwyciężyła

Polska jest najbardziej wiarygodnym i najstabilniejszym sojusznikiem Ukrainy – oświadczył podczas swej wizyty w Kijowie Donald Tusk. Premier Polski złożył hołd poległym ukraińskim żołnierzom.

Donald Tusk w Kijowie spotkał się z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim i swym odpowiednikiem, Denysiem Szmyhalem. „Dziękuję za całe wsparcie, dzięki któremu udaje nam się przetrwać. Musimy też pamiętać, że walcząc o wolność Ukrainy, walczymy też o wolność Polski. Ważne jest, by w naszych narodach było więcej jedności. Najważniejsze, by powstrzymać rosyjską tyranię” – po spotkaniu oświadczył ukraiński prezydent.

WSPIERAĆ INTEGRACJĘ Z UE

Donald Tusk ze swej strony podkreślił, że wszyscy, którym zależy na wolności i demokracji, powinni wspierać Ukrainę. „Polska będzie robiła nadal wszystko, co w naszej mocy, aby zwiększyć szansę Ukrainy na zwycięstwo w tej wojnie. Robimy to z pobudek moralnych, ale też mając na uwadze własny interes, ten najbardziej fundamentalny, bezpieczeństwo państwa polskiego i narodu polskiego” – oświadczył polityk, dodając: „Najciemniejsze miejsce w piekle jest zarezerwowane dla tych, którzy udają neutralnych w czasach moralnego konfliktu. Dzisiaj każdy w wolnym świecie, który prezentuje równy dystans do Ukrainy i Rosji, zasługuje na najciemniejsze miejsce w piekle”.

Polski polityk zapewnił, że jego kraj nadal wspiera ukraińską integrację z UE. „Porozumieliśmy się z panem prezydentem w sprawie roli Polski, która będzie w pełni wspierać szybką akcesję Ukrainy do Unii Europejskiej” – oświadczył Tusk, podkreślając, że Polska jest gotowa „produkować sprzęt i ekwipunek” dla Ukrainy oraz „wspólnie szukać źródeł finansowania”. Poza tym poinformował, że Paweł Kowal został pełnomocnikiem rządu RP ds. odbudowy Ukrainy.

DZIEŃ JEDNOŚCI UKRAINY

Wizytę w Kijowie premier Polski Donald Tusk rozpoczął od złożenia hołdu poległym Ukraińcom w walce z rosyjskim agresorem przed murem pamięci bohaterów Ukrainy. „Musimy potwierdzić w sposób jednoznaczny i zrobimy to, obie strony, nasze pełne wzajemne wsparcie w konfrontacji ze złem. Nie ma rzeczy ważniejszej niż wsparcie dla Ukrainy w jej wojennym wysiłku przeciwko rosyjskiej napaści” – oświadczył polityk.

Kilka dni wcześniej premier RP zapewnił, że pomoc Ukrainie jest ponad podziałami politycznymi wewnątrz kraju, dlatego przed udaniem się do Kijowa spotkał się z prezydentem Andrzejem Dudą. „Dla nas obu, pan prezydent był też w to bardzo zaangażowany, sytuacja w Ukrainie i na froncie to jest kwestia numer jeden ze względu na polskie bezpieczeństwo” – zaznaczył w ubiegły piątek Tusk.

W Kijowie premier polskiego rządu podkreślał, że pomoc Ukra-

inie leży w interesie całego wolnego świata, dlatego jednym z celów wizyty jest omówienie, w jaki sposób można zaktywizować pomoc wojenną wśród partnerów zachodnich. „Bardzo ważne jest zbudowanie poczucia, że Polska jest najbardziej wiarygodnym, najstabilniejszym sojusznikiem Ukrainy w tym śmiertelnym starciu ze złem i że tak naprawdę w Kijowie jestem także po polskie bezpieczeństwo” – oświadczył Tusk.

Premier Polski przybył na Ukrainę w Dzień Jedności. Święto zostało ustanowione w 1999 r. dla upamiętnienia połączenia Ukraińskiej Republiki Ludowej z Zachodnio-ukraińską Republiką Ludową, które nastąpiło 21 stycznia 1919 r. „Kiedy wszyscy Ukraińcy połączą ręce, nie podniosą ich, by się poddać. Wszyscy będziemy walczyć. I dziś dotyczy to nie tylko dwóch brzegów Dniepru. Dziś jedność Ukraińców obejmuje obie półkule Ziemi” – napisał w sieciach społecznościowych Wołodymyr Zełenski. ■

Opr. Antoni Radczenko

Donald Tusk zapewnił Wołodymyra Zełenskiego, że Polska zrobi wszystko, aby Ukraina zwyciężyła Fot. X (dawniej Twitter), @donaldtusk

Państwowy egzamin z matematyki konieczny przy rekrutacji na studia

Anna Pieszko

W tym roku kandydatów na wyższe uczelnie czekają duże zmiany — oficjalnie będą musieli zdać trzy państwowe egzaminy maturalne, wśród których obowiązkowe będą język litewski i matematyka.

Jeden z obowiązkowych egzaminów państwowych przyszli studenci mogą wybrać na własne życzenie.

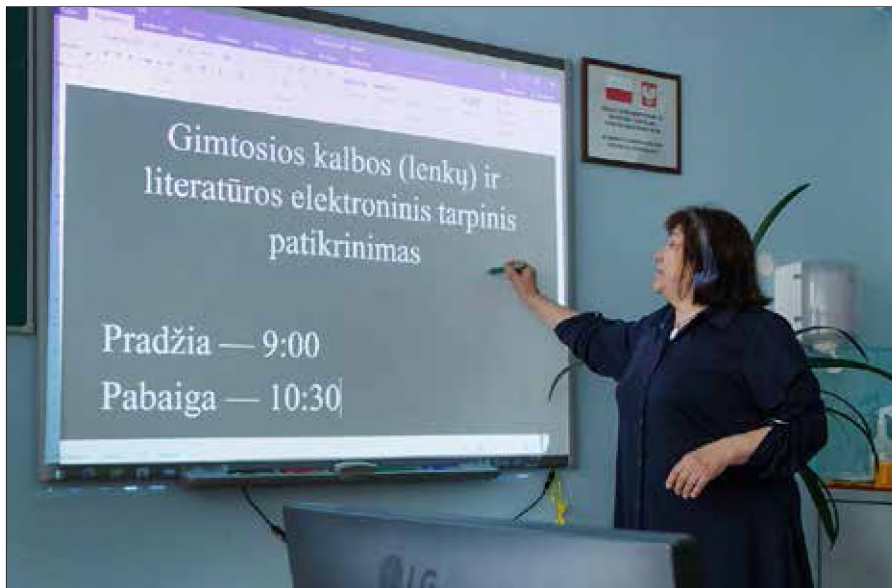
MATEMATYKA POTRZEBNA NA STUDIA PŁATNE I BEZPŁATNE

Tegoroczny wymóg złożenia trzech egzaminów państwowych obowiązuje niezależnie od tego, czy dana osoba dostaje się do kolegium czy uniwersytetu, czy na miejsce finansowane przez państwo, czy niefinansowane. Wymaga tego nowa wersja Ustawy o nauce i studiach, która została przyjęta w 2021 r. w celu podniesienia jakości szkolnictwa wyższego i weszła w życie w styczniu tego roku.

W 2024 r. osoby chcące studiować zarówno na finansowanych, jak i niefinansowanych miejscach przez państwo, w państwowych i niepaństwowych szkołach wyższych, będą musiały zdać trzy państwowe egzaminy maturalne: z języka i literatury litewskiej, matematyki (nie dotyczy kandydatów na studia artystyczne) oraz dowolny wybrany przez kandydata. W przeciwieństwie do lat ubiegłych, matura z matematyki w 2024 jest konieczna zarówno dla kandydatów na miejsca finansowane przez państwo, jak i dla miejsc niefinansowanych w szkołach wyższych.

POLSKI WRACA NA LISTĘ EGZAMINÓW PAŃSTWOWYCH

— Największa zmiana jest taka, że zarówno na studia bezpłatne, jak i studia płatne, czyli finansowane przez państwo i niefinansowane, są jednakowe wymagania: trzeba mieć zdany egzamin z litewskiego, z matematyki i dowolny trzeci egzamin

Państwowy egzamin z języka polskiego został poprzedzony sprawdzianem pośrednim **Fot. Marian Paluszkiewicz**

państwowy — to może być też język polski — informuje nas doc. dr Henryka Sokołowska z Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej w Akademii Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego.

Istotnym aspektem jest również fakt, że podczas rekrutacji na uniwersytety lub kolegia ważna będzie średnia wyników z tych trzech wybranych egzaminów. Średnia ta będzie musiała wynosić co najmniej 36 punktów podczas rekrutacji na uniwersytety, co najmniej 16 punktów — dla kolegiów.

— Jeżeli państwowy egzamin z języka polskiego zostanie zdany bardzo dobrze, to jest szansa, że wynik z egzaminu z języka ojczystego poprawi również średnią wyników z tych trzech egzaminów — wskazuje nasza rozmówczyni.

Pierwszą część egzaminu państwowego z języka polskiego — sprawdzian pośredni — uczniowie mają już za sobą. Pisali go w ubiegłym roku, uzyskując 40 proc. końcowego wyniku.

Dodatkowo podczas rekrutacji na studia uwzględnia się stopień konkursowy, obliczany na podstawie wyników z czterech przedmiotów kierunko-

wych. W chwili obecnej warunki tworzenia kolejki konkursowej są jeszcze uzgadniane z uczelniami wyższymi. Składanie wniosków na studia, jak co roku, rozpocznie się 1 czerwca.

WIĘCEJ CHĘTNYCH DO EGZAMINU Z MATEMATYKI

Młodzież mogła zarejestrować się na maturę państwową dwa razy. Pierwszy termin minął 24 listopada ubiegłego roku, po czym termin ten został przedłużony do 15 stycznia.

Do egzaminu z matematyki zdecydowało się przystąpić o 114 więcej młodych ludzi, niż zgłosiło się wcześniej, w sumie 17 164 (wcześniej ten przedmiot wybrało 17 050 kandydatów). Nieco wzrosła liczba osób, które chcą przystąpić do egzaminów z geografii, języka niemieckiego, rosyjskiego. Mniej osób zdawać będzie egzaminy z informatyki, fizyki, chemii, biologii, historii.

Do matury przystąpi 27,7 tys. kandydatów. ■

Na podst. inf. wł., lamabpo.
lt, smsm.lrv.lt

Odrodzony Pałac Sapiehów wkrótce zostanie otwarty dla zwiedzających

Honorata Adamowicz

Gintautė Žemaitytė, zastępczyni dyrektora Centrum Sztuki Współczesnej (CAC), które zarządza pałacem, uważa, że Pałac Sapiehów na Antokolu prawdopodobnie będzie cieszył się ogromnym zainteresowaniem wśród turystów z Polski.

— Teoretycznie jest mnóstwo zainteresowanych, o tym wiedzieliśmy jeszcze przed tym, jak rozpoczęła się rekonstrukcja pałacu. Ale na razie nie mamy jeszcze żadnych konkretnych zapytań. Polscy turyści prawdopodobnie nawet nie wiedzą o otwarciu. Teraz dopiero zaczynamy rozpowszechniać informację, że wkrótce pałac zostanie otwarty — zaznacza w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Gintautė Žemaitytė.

Obecnie w pałacu trwają prace instalacyjne. Od drugiej połowy lutego rozpocznie się rejestracja, zaś pierwsze wycieczki rozpoczną się pod koniec lutego. Otwarcie pałacu dla wszystkich zwiedzających nastąpi w kwietniu.

TURYŚCIZ POLSKI

— Polscy turyści są zainteresowani wszystkim, co wiąże się z naszym wspólnym dziedzictwem kulturowym i historią. Jednym z tych obiektów jest właśnie Pałac Sapiehów na Antokolu. Myślimy, że będzie cieszył się dużym zainteresowaniem wśród turystów z Polski. Później być może będziemy świadczyć specjalne usługi dla polskich turystów. Ale to będzie później, kiedy będziemy już w pełni funkcjonować — zaznacza zastępczyni dyrektora Centrum Sztuki Współczesnej.

W odnowionym Pałacu Sapiehów znajdują się sale wystawowe i konferencyjne, tarasy i kawiarnia. Jesienią ubiegłego roku fasada

Zrekonstruowany Pałac Sapiehów na Antokolu w Wilnie zostanie otwarty dla zwiedzających w lutym — początkowo tylko dla wcześniej zarejestrowanych osób, a w kwietniu — dla wszystkich odwiedzających.

pałacu została przywrócona do pierwotnego wyglądu, odślaniając ozdobny barokowy wystrój. Prace te oraz prace wykończeniowe zostały przeprowadzone przez firmę Ekstra Statyba za prawie 3,5 mln euro. Odnowiono południową i zachodnią fasadę budynku, który jest wpisany do Państwowego Rejestru Nieruchomych Dóbr Kultury. W celu przywrócenia wyjątkowego blasku fasadzie przeprowadzono specjalne badania architektoniczne, chemiczne i inne, a konserwatorzy przywrócili zachowane barokowe dekoracje i listwy.

PORÓWNYWANY DO WERSALU

Pałac został zbudowany pod koniec XVII wieku przez hetmana wielkiego litewskiego Kazimierza Jana Sapiechę według projektu Giovanniego Battisty Fredianiego. Szlachcic przebudował pałac zgodnie z najnowszymi trendami baroku.

Pałac Sapiehom służył jako wiejska rezydencja i porównywany był często do Pałacu Wersalskiego, wystawnej rezydencji króla Francji Ludwika XIV pod Paryżem.

W regionie zachowało się zaledwie kilka takich unikatowych zespołów architektonicznych z epoki baroku. Praktyczne przeznaczenie i symboliczne znaczenie Pałacu Sapiehów ulegały ciągłym zmianom. XVII wiek pod koniec i w pierwszych latach XVIII w przez dziesięciolecia, w ciekawym i złożonym okresie w historii państwa, był bogatą wiejską rezydencją szlachty. W ciągu swego długiego istnienia był narzędziem wojny, szkołą, trofeum i schronieniem; przez długi czas w pałacu działał szpital, a w czasach sowieckich budynek włączono do kompleksu wojskowego. Przez ostatnie trzydzieści lat stał zupełnie pusty. ■

TVP
WILNO

Otwarcie pałacu dla wszystkich zwiedzających nastąpi w kwietniu
Fot. Saulius Žiūra, ELTA

Kolejne 3,8 mln euro wsparcia na zamianę butli gazowych

W tym roku na zamianę butli gazowych na kuchenki elektryczne lub centralnie zasilany gaz ziemny przeznaczono 3,8 mln euro wsparcia.

Honorata Adamowicz

Do końca 2024 r. mieszkańcy bloków będą musieli zrezygnować z butli gazowych, a kto tego nie zrobi, będzie ponosił odpowiedzialność w postaci kar pieniężnych.

Wymiana butli gazowych jest przeprowadzana ze względów bezpieczeństwa.

OKRES PRZEJŚCIOWY DO KOŃCA 2024 ROKU

„Butle LPG są powszechnie używane w gospodarstwach domowych od wielu lat, ale Ministerstwo Energetyki zajęło twarde stanowisko — gotowanie w blokach przy użyciu takich butli jest niebezpieczne. Popieramy wymianę butli w blokach mieszkalnych, ponieważ korzystanie z nich jest niebezpieczne ze względu na brak regularnej konserwacji. Na przykład samo wnoszenie butli po schodach jest niebezpieczne, a jeśli butla spadnie lub zacznie przeciekać, może doprowadzić do eksplozji. Czynniki zewnętrzne mogą mieć także negatywny wpływ na bezpieczeństwo” — poinformowano „Kurier Wileński” w Ministerstwie Energetyki RL.

Tymczasem butle gazowe mogą być nadal używane w domach indywidualnych, ponieważ łatwiej jest usunąć źródło zagrożenia w przypadku pożaru, ponadto w takich domach mieszka znacznie mniej osób.

WYMIANA BUTLI GAZOWYCH TYLKO W BLOKACH

„Wymiana butli gazowych dotyczy tylko bloków wielomieszkaniowych (powyżej dwóch pięter), w których wcześniej ludzie z naruszeniem wymogów zniszczyli scentralizowane systemy i zaczęli używać butli. Zasadniczo mamy okres przejściowy (który potrwa do końca tego roku) na usunięcie tych butli, a każdy, kto

Do końca 2024 r. mieszkańcy bloków będą musieli zrezygnować z butli gazowych **Fot. Marian Paluszkiwicz**

tego nie zrobi, będzie ponosił odpowiedzialność w postaci kar pieniężnych” — poinformowano w Ministerstwie Energetyki.

Od początku przyszłego roku butle gazowe nie będą mogły być używane w trzypiętrowych i większych blokach mieszkalnych, więc mieszkańcy są zachęceni do ich wymiany i skorzystania ze wsparcia państwa na zakup alternatywnych urządzeń, poinformował resort.

OGROMNE ZAINTERESOWANIE

Wiceminister energetyki Inga Žilienė powiedziała, że środki wsparcia uruchomione w 2020 r. cieszą się dużym zainteresowaniem. „W ciągu czterech lat ponad 32 000 butli gazowych zostało zastąpionych kuchenkami elektrycznymi lub gazem dostarczonym centralnie przy wsparciu państwa” — przekazała wiceminister w oświadczeniu.

Łącznie na wymianę niebezpiecznych butli gazowych na alter-

natywne źródła energii w blokach mieszkalnych w latach 2020-2023 przeznaczono prawie 27 mln euro. Ze wsparcia skorzystało 1 478 bloków mieszkalnych w 58 samorządach, a kolejne 200 bloków już złożyło wnioski o wsparcie lub rozpoczęło wymianę butli gazowych.

W Departamencie Straży Pożarnej i Ratownictwa poinformowano „Kurier Wileński”, że co roku dochodzi nawet do kilkudziesięciu pożarów spowodowanych awarią i użytkowaniem urządzeń gazowo-naftowych. W 2021 r. doszło do 45 eksplozji, w 2022 — 23, w 2023 — 36. W tym roku także doszło do eksplozji butli gazowej w Poniewieżu. 21 stycznia do eksplozji doszło w mieszkaniu na piątym piętrze w pięciopiętrowym budynku mieszkalnym przy ul. Nemuno 14, prawdopodobnie z powodu wycieku gazu z małej butli. Właściciel mieszkania został ranny i przewieziony do szpitala. ■

Oferta litewskich zawodówek: z 658 kierunków dla 20 600 uczniów

Honorata Adamowicz

W przyszłym roku szkolnym liczba uczniów w zawodówkach na Litwie nie powinna się zmniejszyć. Gotowe będą przyjąć ponad 20 600 uczniów. Na jednych kierunkach liczba miejsc zostanie zmniejszona, na innych – zwiększona.

POPULARNE KIERUNKI W SZKOŁACH ZAWODOWYCH

– W szkołach zawodowych największą popularnością cieszą się kierunki inżynieryjne. W 2023 r. ten kierunek wybrało 3,7 tys. osób. Popularne są także kierunki kształcące mechaników, pracowników wykończeniowych na budowach i fryzjerów. Popularnymi kierunkami są również architektura i budownictwo (2 tys. uczniów przyjętych w 2023 r.) oraz opieka zdrowotna (1,8 tys.). Programy szkoleń zawodowych dla masażystów, mechaników samochodowych i ratowników medycznych były najczęściej wybierane przez osoby z wykształceniem średnim – poinformowano „Kurier Wileński” w Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu.

W porównaniu z bieżącym rokiem akademickim, liczba uczniów przyjętych do zawodówek w przyszłym roku szkolnym wzrośnie na kierunkach inżynieryjno-technicznych o 135 miejsc oraz produkcji i przetwórstwa o 54 miejsca. Liczba miejsc finansowanych ze środków publicznych została zmniejszona w ochronie zdrowia o 65 miejsc, biznesie i administracji o 36 miejsc, usługach transportowych o 35 miejsc oraz architekturze i budownictwie o 27 miejsc. Ustalając liczbę miejsc na oddzielne kierunki, pod uwagę brano popularność kierunków w szkołach zawodowych w ciągu ostatnich trzech lat.

REKRUTACJA DO SZKÓŁ ZAWODOWYCH

– Nabór do szkół zawodowych odbywa się w kilku etapach. Główny na-

bór odbywa się w okresie zimowym i letnim, dodatkowy nabór pod koniec lata oraz nabór na wolne miejsca na początku roku szkolnego do 31 października. Każdego roku przyjmowanych jest ponad 20 000 uczniów. Gabinet Ministrów potwierdził, że łącznie 41 tys. osób ma zostać zapisanych do tych szkół w ciągu dwóch lat, a koszt nauki pokryje państwo. Zgodnie z postanowieniami ustawy o szkoleniu zawodowym, która weszła w życie w tym roku, rząd ustala liczbę finansowanych przez państwo miejsc na dwa lata – poinformowano w ministerstwie.

Chociaż liczba uczniów w szkołach ogólnokształcących spada, jest to kompensowane przez większą liczbę osób rozpoczynających kształcenie zawodowe, tj. osób z kwalifikacjami lub wyższym wykształceniem, które chcą zdobyć dodatkowy zawód w szkołach zawodowych.

Ministerstwo zwróciło również uwagę, że w ciągu ostatnich trzech lat wykorzystano prawie cały limit miejsc finansowanych ze środków publicznych. Zgodnie z przyjętą decyzją rządu, największa liczba uczniów, którzy mają zostać przyjęci na miejsca finansowane przez państwo w ciągu dwóch lat – 7 724 – dotyczy zawodów inżynie-

ryjnych i związanych z inżynierią. Dotyczy to zawodów naprawy pojazdów i powiązanych programów szkolenia zawodowego. Ponad 7 000 bezpłatnych miejsc jest dostępnych dla osób, które chcą szkolić się w zawodzie związanym ze świadczeniem usług. Najpopularniejsze programy szkoleniowe dotyczą kucharzy, fryzjerów, kosmetyczek, cukierników i organizatorów imprez. Prawie 4 500 miejsc finansowanych przez państwo jest dostępnych w architekturze i budownictwie, a 4 000 w opiece zdrowotnej. Priorytety te opierają się na prognozie zapotrzebowania na tych specjalistów w latach 2020-2026.

Według danych Stowarzyszenia Litewskich Instytucji Szkolnictwa Wyższego dotyczących organizacji ogólnej rekrutacji, w ubiegłym roku do placówek kształcenia zawodowego przyjęto 20 500 osób.

Na Litwie zawodówki oferują naukę na 1 658 kierunkach. Do szkół zawodowych przyjmowane są osoby powyżej 14. roku życia. Są to uczniowie po szkole podstawowej, ale naukę zawodu wybierają również absolwenci szkół średnich, a nawet osoby dorosłe, które chcą zdobyć nowe kwalifikacje. ■

W ciągu ostatni lat wykorzystywano prawie wszystkie finansowane przez państwo miejsca, na co ministerstwo zwraca uwagę **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Biskupi do księży: Jesteście powołani do głoszenia Ewangelii, a nie agitacji wyborczej

Antoni Radczenko

Odpowiedni apel biskupi Litwy wystosowali w ubiegłym tygodniu, kiedy odbyło się plenarne posiedzenie konferencji. „Kończąc obrady biskupi chcą jeszcze raz przypomnieć księżom, że są powołani do głoszenia Ewangelii i służenia tym wspólnotom, które zostały im przydzielone. Jak ustala część druga artykułu 287. kanonu „duchowni i zakonnicy nie muszą aktywnie uczestniczyć w polityce i działalności partii politycznych. Najwyżej kompetentny organ władzy kościelnej zdecyduje, że taka działalność jest potrzebna do obrony praw Kościoła albo do rozwoju powszechnego dobra” – napisali uczestnicy Konferencji Biskupów Litwy.

Konferencja Biskupów Litwy zaapelowała do duchownych, aby nie uczestniczyli w kampanii wyborczej. Politolog Andrzej Pukszo uważa, że jest to słuszna i na czasie decyzja Kościoła Katolickiego na Litwie.

Uczestnicy konferencji podkreślili, że duchowni nie mogą szerzyć agitacji wyborczej nie tylko z ambon, ale również w innych instytucjach powiązanych z kościołem oraz na prywatnych kontaktach w sieciach społecznościowych.

KOŚCIÓŁ UNIKA SPORÓW POLITYCZNYCH

W roku 2024 na Litwie odbędą się potrójne wybory: prezydenckie, sejmowe oraz do Parlamentu Europejskiego. Wybory prezydenckie mają odbyć się na początku maja, do Parlamentu Europejskiego w czerwcu, a sejmowe w październiku. – Sądzę, że to jest ważne oświadczenie. Porównując z Euro-

pą Zachodnią, to na Litwie, podobnie jak w Polsce, mieszkańcy biorą aktywny udział w życiu religijnym kraju. Generalnie Kościół Katolicki ma duży wpływ na mieszkańców. Z drugiej strony, analizując ostatnie 20-30 lat, to w odróżnieniu od Polski, litewski Kościół Katolicki jest raczej daleki od wszelkich sporów i dyskusji politycznych – powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” politolog dr Andrzej Pukszo z Uniwersytetu Witolda Wielkiego.

Apel biskupów jest reakcją na publiczne poparcie księdza Vilius Sikorskasa dla kandydatury kandydata na prezydenta Ignasa Vėgėlė. Słowa duchownego doczekały się reakcji Głównej Komisji Wyborczej.

13.>>

■ Konferencja Biskupów wystosowała apel, aby księża nie uczestniczyli w kampanii wyborczej

12.>>

Członkini GKW Inga Milašiūtė oświadczyła, że działania księdza trudno zaliczyć do bezpośrednich obowiązków duchownego. W podobnym tonie wypowiedziała się też przewodnicząca GKW. „Chciałabym jeszcze raz poinformować, bo kampania wyborcza tylko się rozpoczęła. Będziemy mieli sporo i państwowych, i kościelnych świąt. Dlatego chyba księdza nie powinni uczestniczyć w polityce” – powiedziała Lina Petronienė.

– Został wybrany odpowiedni moment, ponieważ wybory prezydenckie zbliżają się wielkimi krokami. Z pewnością w przeszłości niektórzy księdza włączali się w agitację wyborczą. Generalnie to były dwa ugrupowania. Po pierwsze, to Związek Ojczyzny, gdzie oczywiście nie na poziomie biskupim, tylko znacznie niższym były wysyłane sygnały przez poszczególnych księży do swych parafian. Po drugie, na Wileńszczyźnie były przypadki agitacji za AWPL-ZChR. Na przykład były rozdawane ulotki po zakończeniu mszy. Warto jednak podkreślić, że nie było to zjawisko o wielkiej skali. Ogólnie rzecz biorąc Kościół Katolicki na Litwie jest bardziej neutralny pod względem politycznym – oświadczył Andrzej Puksztó.

DOMINUJĄ KATOLICY

Zgodnie z danymi ostatniego spisu mieszkańców do katolików zalicza siebie ponad 2 mln mieszkańców z 2 mln 800 tys. mieszkających na Litwie. Na drugim miejscu znaleźli się prawosławni, których jest trochę ponad 100 tys. Generalnie za osoby wierzące uważa siebie około 80 proc. mieszkańców kraju. Do ateistów zalicza siebie niecałe 2 proc., kolejnych 15 proc. nie zadeklarowało siebie do żadnego z istniejących wyznań lub jest obojętna na kwestie wiary. Z drugiej strony, jak pokazują wyniki badań Europejskiego Sondażu Społecznego, na Litwie w okresie 2002-2020 zwiększyła się liczba wierzących z 83,2 proc. do 89. Państwa europejskie, gdzie również odnotowano wzrost osób wierzących, to między innymi Francja (z 48,7 do 52,9 proc.), Włochy (z 77,3 do 79,1 proc.) oraz Austria (z

■ Andrzej Puksztó

71,4 do 76,4 proc.). Aczkolwiek w innych krajach są odnotowane raczej tendencje spadkowe: Irlandia (z 82,7 do 67,8 proc.), Węgry (z 63,1 do 49,6 proc.), Hiszpania (z 78,2 do 67,4 proc.), Portugalia (z 85,8 do 75,7 proc.), Polska (z 93,3 do 87,2 proc.).

ROZDZIAŁ KOŚCIOŁA I PAŃSTWA

Zdaniem naszego rozmówcy generalnie kościół jest oddzielony od państwa. Tym niemniej czasami pojawiają się zarzuty, że kościół nie płaci podatków lub na pewne jego inicjatywy są przydzielone określone dotacje z budżetu. – To raczej wynika z Konstytucji, gdzie jest mowa o tym, że państwo akceptuje tradycyjne wspólnoty religijne. Nie ma czegoś takiego, że w ogóle nie wspomina się o religii. Tym niemniej wydaje się, że rozdział kościoła z państwem jest daleko posunięty – podkreślił Puksztó.

Artykuł 43. Konstytucji Republiki Litewskiej zaznacza, że „Na Litwie nie ma państwowej religii”, ale jest też zapis, że „Państwo uznaje tradycyjne litewskie kościoły i organizacje religijne”. Natomiast wspólnoty religijne, niezaliczane do tradycyjnych, mogą działać, jeśli ich działalność jest zgodna z litewskim ustawodawstwem. Do wyznawców tradycyjnych religii są zaliczani: katolicy, luteranie, ewangelicy, grekokatolicy, prawosławni, staroobrzędowcy, judaїści, muzułmanie sunnici oraz wyznawcy karaimizmu. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Wiceminister rolnictwa RP zabezpieczyć interesy

Polski wiceminister rolnictwa Stefan Krajewski w piątek 19 stycznia w Poznaniu powiedział, że „uporządkowanie relacji z Ukrainą to jedno z wiodących wyzwań tego roku”.

„Jedno z ważniejszych wyzwań tego roku, to uporządkowanie relacji z Ukrainą, doprowadzenie do tego, żeby pomoc kierowana w stronę Ukrainy była właściwa, ale nie kosztem polskich rolników, polskich przedsiębiorców. O tym rozmawiamy zarówno z KE, jak i ze stroną ukraińską” – powiedział.

„Zdajemy sobie sprawę, że Ukraina chce swoje produkty wywieźć, nam też na tym zależy. Trwa debata w temacie przedłużenia bezcłowego napływu produktów z Ukrainy. My musimy się zabezpieczyć, żeby te produkty nie zostawały w Polsce – one powinny trafić do krajów trzecich” – dodał. Polityk, zauważył, że problem nagłaśniany dotąd przez kraje graniczące z Ukrainą, jest też już zauważany na Zachodzie.

„Tam też już pojawił się problem nadmiarowego cukru, nadmiarowego zboża. Rozmawiamy o tym, żeby stworzyć takie rozwiązania, które z jednej strony pomogą te ukraińskie produkty wywieźć, z drugiej strony nie będą szkodzić naszemu rynkowi” – dodał. Przez ostatni rok polityka rolna stała się poważnym problemem relacji polsko-ukraińskich. Był to temat szczególnie palący ze względu na trwającą na Ukrainie rosyjską inwazję i udzielane przez Polskę wsparcie dla broniącego się kraju.

Opr. A.K. na podst. PAP
Fot. Adrian Grycuk

Sejm może zepsuć prawo dot. edukacji włączającej. Stowarzyszenie Autyzmu: to będzie krok wstecz

Anna Pieszko

Podczas gdy Sejm inicjuje zmiany dotyczące przyjmowania dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do szkół, Kristina Košel-Patil, przewodnicząca zarządu Litewskiego Stowarzyszenia Autyzmu „Deszczowe Dzieci” (lit. Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai”), mówi, że zmiany te będą krokiem wstecz. Co gorsza, nie służą dobru dziecka.

We wrześniu ma ruszyć tzw. edukacja włączająca, w ramach której dzieci ze specjalnymi potrzebami będą mogły wybrać najbliższą szkołę w obszarze zamieszkania. Jednak zanim nowy porządek wszedł w życie, sejm podjął się omawiania poprawek do niego. Zgłoszony projekt zakłada, że dzieci ze specjalnymi potrzebami mogłyby być posyłane również do innej szkoły.

Zdaniem przewodniczącej, takie poprawki chronią samorządy i placówki oświatowe, ale nie chronią interesów dziecka.

DOBRO DZIECKA PRZEDE WSZYSTKIM

– 1 września 2024 r. miał stać się dniem, w którym wszystkie litewskie szkoły otworzyłyby swoje podwoje dla wszystkich dzieci. Oznacza to, że dzieci z indywidualnymi potrzebami mogłyby wybrać najbliższą szkołę, według ich miejsca zamieszkania. Jednak w grudniu 2023 r. w sejmie zgłoszono poprawki, których istotą jest to, że edukację włączającą – nowelizację ustawy o oświacie – należy odłożyć w czasie. Jeśli się odłoży, będzie to oznaczało krok wstecz – w pisemnym komentarzu dla „Kuriera Wileńskiego” wyjaśnia Kristina Košel-Patil, przewodnicząca zarządu Litewskiego Stowarzyszenia Autyzmu „Deszczowe Dzieci”.

Jak dodaje, proces integracji dzieci ze specjalnymi potrzebami trwa w naszym kraju od wielu lat i szkoły osiągają doskonałe wyniki, starają się one i potrafią zaoferować wysokiej jakości edukację

Przyjmując poprawki sejm musi wziąć pod uwagę przede wszystkim dobro dziecka – twierdzi Kristina Košel-Patil **Fot. Olga Posaškova**

uczniom o indywidualnych potrzebach. Zapewnia, że znaczna część rodziców wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami poszukuje właśnie takich szkół. Z drugiej strony są też takie szkoły, które deklarują, że ich placówka nie jest dla wszystkich dzieci.

– Sformułowania zawarte w sejmowych poprawkach budzą wątpliwości. Przykładowo, takie zwroty, jak: „w indywidualnych przypadkach” i „z przyczyn obiektywnych”. Nigdzie nie są one zdefiniowane, wyjaśnione, nie ma określenia, jakie to mogą być przyczyny, jak będą mierzone – czy faktycznie dołożono wszelkich starań, aby dziecko z niepełnosprawnością poszło do szkoły, do której jest ono przypisane zgodnie z adresem zamieszkania itp. Może to wywołać nadużycia ze strony niektórych placówek edukacyjnych, a także niektórych samorządów – obawia się nasza rozmówczyni.

Członkowie stowarzyszenia mają wątpliwości, czyje interesy odzwierciedlają proponowane zmiany.

– Posłowie proponują, aby ostateczną decyzję o tym, do jakiej szkoły dziecko będzie uczęszczało,

oddać samorządowym komisjom ds. opieki nad dziećmi – w których często nie ma przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy mogliby reprezentować interesy dziecka i rodziny – a także bardzo niewielu specjalistów w dziedzinie edukacji, zaś pozostali mogą nie mieć niezbędnych kompetencji do składania wniosków o kształcenie. Tak się składa, że ważną decyzją dla życia dziecka podejmą specjaliści z innych dziedzin (prokuratorzy, służby kuratorskie itp.) – wyjaśnia Kristina Košel-Patil.

Jak podkreśla, w tej sytuacji ważne jest, aby przy przyjmowaniu poprawek priorytetowo wziąć pod uwagę przede wszystkim dobro dziecka, a nie potrzeby innych stron.

Wskazała przykład samorządu kłajpedzkiego, który „jest wzorem tego, jak przygotować się do integracji, rozwiązywać problemy”.

Samorząd ten rozwiązuje problem integracji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach ogólnokształcących poprzez zapewnienie etatów asystentów nauczycieli i ich wynagrodzenie.

14.>>

Jeszcze kilka lat temu takich stanowisk było ok. 130, w tym roku – ok. 440. Utrzymanie jednego etatu w ciągu roku szkolnego kosztuje około 16 tys. euro.

SOLECZNIKI: SZKOŁA SPECJALNA, ETATY DLA ASYSTENTÓW

Na Litwie tysiące uczniów z indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi uczą się w szkołach publicznych. Również w rejonie solectnickim większość dzieci z indywidualnymi potrzebami pobiera naukę w ogólnokształcących placówkach oświatowych rejonu, znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania dziecka. Natomiast dla dzieci szczególnej troski funkcjonuje Szkoła Specjalna w Solectnikach.

– W Szkole Specjalnej w Solectnikach odbywa się edukacja dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, mających wysoki i bardzo wysoki stopień upośledzenia. Ta placówka jest otwarta dla uczniów całego rejonu. Ze względu na to, że szkoła posiada bursę, uczniowie nie muszą do niej dojeżdżać codziennie – komentuje dla „Kurier Wileński” Aleksandra Sankowska z wydziału oświaty i sportu administracji Samorządu Rejonu Solectnickiego.

Z udostępnionych przez naszą rozmówczynię danych wynika, że w Szkole Specjalnej w Solectnikach w tym roku szkolnym naukę pobiera 39 uczniów. Kształcą się oni według dostosowanych indywidualnie programów nauczania początkowego, podstawowego oraz programu kształtowania umiejętności społecznych (tzw. socialinių įgūdžių ugdymo programa).

Dzieci z indywidualnymi potrzebami uczą się również w innych placówkach samorządu solectnickiego. W tym roku szkolnym 26 dzieci opieki specjalnej chodzi do różnych przedszkoli na terenie całego samorządu. 32 dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi pobiera naukę w szkołach ogólnokształcących, gdzie uczą się według programów dostosowanych indywidualnie.

Jak zapewnia Aleksandra Sankowska, problem braku nauczycieli na Litwie nie rzutuje na zapewnienie stosownej indywidualnej pomocy dla uczniów potrzebujących szczególnej uwagi.

Wszyscy uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi są zintegrowani do klas szkół ogólnokształcących. Poza tym – uczniowie opieki specjalnej mają przydzielonych asystentów nauczycieli. Obecnie w placówkach oświatowych rejonu mamy obsadzonych 38 etatów asystentów nauczycieli (13,5 etatów – w przedszkolach, 24,5 – w szkołach ogólnokształcących). Zapotrzebowanie na asystentów nauczycieli jest dość duże. Co roku Rada samorządowa przydziela ok. 10 nowych etatów – informuje Aleksandra Sankowska.

ŽUKAUSKAS: WPROWADZIMY BEZPIECZNIKI

Artūras Žukauskas, przewodniczący sejmowego komitetu oświaty, twierdzi, że Sejm wysłucha różnych opinii przed rozpatrzeniem poprawek w parlamencie i poprawi sformułowania.

„(...) W rzeczywistości nie chodzi o ochronę samorządów, ale raczej o zapewnienie dzieciom jak najlepszych warunków. Jeśli pojawi

się zagrożenie, że gminy będą próbowały manewrować, nie wpuszczając dzieci do szkół, wprowadzimy dodatkowe bezpieczniki, dodatkowe sformułowania i je uporządkujemy. Wszystkie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi muszą otrzymać nauczanie odpowiadające ich potrzebom” – zapewnił A. Žukauskas.

Pod koniec grudniowej sesji sejm zatwierdził projekt przygotowany przez członków sejmowej komisji oświaty, zgodnie z którym dzieci o wysokich i bardzo wysokich potrzebach specjalnych mogłyby być posyłane do szkoły innej niż szkoła należąca do obszaru zamieszkania, jeśli najbliższa szkoła nie jest w stanie zapewnić najlepszej edukacji.

Zastrzeżono również, że jeśli rodzice nie zgodzą się na przedłożoną propozycję, decyzję o tym, która szkoła jest w stanie najlepiej zapewnić dostosowanie edukacji dla dziecka, podejmie samorządowa komisja ds. opieki nad dziećmi za zgodą Służby Ochrony Praw Dziecka i Adopcji.

Za przyjęciem poprawek głosowało 45 posłów, ośmiu było przeciw, a dziewięciu posłów wstrzymało się od głosu. Dalsze rozpatrzenie poprawek zaplanowano na sesję wiosenną. ■

Wiele dzieci ze specjalnymi potrzebami pobiera naukę w szkołach publicznych z towarzyszeniem nauczycieli asystentów Fot. Marian Paluszkiwicz

Samolot z Wilna do Krakowa poleci już od maja

Wiosną 2024 r. przybędą kolejne trasy lotnicze z Litwy. Z Połagi można będzie polecieć bezpośrednio do Amsterdamu, z Wilna do Krakowa, a z Kowna do Berlina, Pizy i Zadaru.

Honorata Adamowicz

– Litewskie lotniska obsługują obecnie jedno regularne połączenie między Wilnem a lotniskiem w Warszawie. Jest to strategicznie bardzo ważna trasa, która działa z dużą częstotliwością i zapewnia litewskim podróżnym biznesowym i turystycznym dogodne możliwości nie tylko dotarcia do stolicy Polski, ale także kontynuowania podróży lotami przedsiębiorstwami. W 2023 r. na tej trasie (Lotnisko w Wilnie - Lotnisko Chopina w Warszawie) obsłużono o 24 proc. więcej pasażerów niż w 2022 r., co jest naprawdę imponującym tempem wzrostu i tylko dowodzi, że takie połączenie lotnicze jest potrzebne i pożądane – powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Tadas Vasiliauskas, przedstawiciel wileńskiego lotniska ds. komunikacji z mediami.

Lista zaplanowanych lotów na sezon letni 2024 nie jest jeszcze ostateczna i może ulec rozszerzeniu, ale teraz jest najlepszy czas na planowanie i organizowanie podróży, ponieważ nowe kierunki do Włoch i Niemiec będą dostępne bezpośrednio z Kowna od końca marca.

Ryanair będzie latał do Pizy i Berlina z lotniska w Kownie od 31 marca tego roku. Kraków będzie dostępny z Wilna od 3 maja z airBaltic. Amsterdam będzie dostępny z lotniska w Połdze od 29 maja dzięki lotom airBaltic. Słoneczna Chorwacja czeka na podróżnych z Litwy z lotami Ryanair łączącymi Zadar i Kowno od 1 czerwca.

To dla nas bardzo ważne, że LOT jest naszym wieloletnim partnerem i nadal rozwija swoją działalność na litewskich lotniskach. Nowe, regularne połączenie między Wilnem a Krakowem zostanie uruchomione 3 maja i będzie obsługiwane przez airBaltic. Jest to logiczny krok dla linii lotniczej, ponieważ w cieplejszych

miesiącach litewscy podróżni będą mieli dogodne połączenia ze znanym i popularnym miastem turystycznym w Polsce – podkreślił Vasiliauskas.

W 2023 r. litewskie lotniska odwiedziło ponad 6 mln pasażerów. Dla porównania, w 2022 r. było 5,35 mln pasażerów, a w 2021 r. – 2,47 mln. Lotnisko w Wilnie obsłużyło największą liczbę pasażerów – 4,4 mln w porównaniu do 3,9 mln pasażerów w 2022 r. Lotnisko w Kownie obsłużyło 1,3 mln pasażerów w ubiegłym roku i 1,16 mln pasażerów w 2022 r. Lotnisko w Połdze obsłużyło 307 tys. podróżnych w porównaniu do 275 tys. w 2022 r.

Jednym z głównych kierunków rozwoju w 2023 r. jest rozwój działalności tradycyjnych linii lotniczych na litewskich lotniskach. Kilka przykładów: w sezonie zimowym Finnair obsługuje już cztery loty dziennie między Wilnem a Helsinkami, Lufthansa lata dwa razy dziennie do Frankfurtu, SAS obsługuje 19 lotów tygodnio-

wo między Wilnem a Kopenhagą, a Sztokholm ma już 12 lotów tygodniowo. Austrian Airlines obsługuje trzy loty tygodniowo między Wilnem a Wiedniem. Belgijskie linie Brussels Airlines obsługują cztery loty tygodniowo do Brukseli. Polskie Linie Lotnicze LOT obsługują do 32 lotów tygodniowo do Warszawy.

Według danych spółki, liczba lotów w 2023 r. była o prawie 4,5 proc. wyższa niż w 2022 r. Łącznie przywrócono 85 proc. lotów, które odnotowano w 2019 r. W 2023 r. na litewskich lotniskach było obsłużonych ponad 53 tys. lotów. W 2022 r. było to prawie 51 tys. połączeń

W 2023 r. lotnisko w Wilnie obsłużyło większość lotów – około 38,7 tys. W 2022 r. obsłużono tu 36,7 tys. lotów. Lotnisko w Kownie obsłużyło 10,7 tys. lotów – o około 2 proc. więcej niż w 2022 r. Podobny wzrost (1,3 proc.) odnotowano w Połdze, gdzie w ubiegłym roku obsłużono ponad 3,7 tys. lotów. ■

Dane wileńskiego lotniska pokazują, że obecne połączenie do Polski (Warszawa) cieszy się powodzeniem, a trend jest wzrostowy **Fot. M. P.**

Do wiosny odkłada się karanie za dymiące samochody

Chociaż już ostatecznie zatwierdzono zasady kontroli samochodów przez inspektorów ochrony środowiska, wyszło na jaw, że z powodu mrozów i braku sprzętu, nie mają oni możliwości wykonywania jakościowej pracy.

Ministerstwo Ochrony Środowiska Litwy zatwierdziło nowe zasady zatrzymywania i kontroli pojazdów, które szczegółowo opisują, w jaki sposób będzie można sprawdzać zanieczyszczenie powietrza powodowane przez dymiące samochody. Ale prawda jest taka, że sam Wydział Ochrony Środowiska (AAD) już wcześniej zapowiadał, że prace te zostaną podjęte dopiero na wiosnę.

NOWE ZASADY DLA KONTROLERÓW

Dokładnie określono, w jaki sposób eko-funkcjonariusze zatrzymujący pojazdy mają być ubrani oraz jak ma być oznakowany ich samochód służbowy. Funkcjonariusze mają obowiązek nosić umundurowanie funkcjonariuszy Państwowej Kontroli Ochrony Środowiska, a zatrzymując się po zmroku – umundurowanie z elementami odbłaskowymi. W założeniu zespołu kontrolerskiego powinno znajdować się co najmniej dwóch funkcjonariuszy państwowej kontroli ochrony środowiska.

DO WIOSNY MAJĄ KŁOPOTY Z BRAKIEM SPRZĘTU I POGODĄ

Wydział Ochrony Środowiska, którego pracownicy już mają prawo zatrzymywania samochodów i pomiaru ich zanieczyszczeń, poinformował, że rozpocznie te prace dopiero na wiosnę, ponieważ nie było czasu na zakup niezbędnego sprzętu, a jego odczyty nie byłyby dokładne w sezonie zimowym.

Funkcjonariusze AAD będą sprawdzali przestrzeganie ustalonego poziomu CO₂ (pojazdy z silnikami benzynowymi), zadymienia (pojazdy z silnikami diesla) i wycieków niebezpiecznych płynów eksploatacyjnych (smary, paliwo) do środowiska.

Właściciele „dymiących” samochodów mogą odetchnąć z ulgą, ale na krótko – zapisy prawa pozostają aktualne, w czasie odłożono tylko kontrole

WYSOKIE KARY I ANULOWANIE PRZEGLĄDU TECHNICZNEGO

Jak już pisaliśmy, za eksploatację pojazdów, których emisja do powietrza przekracza ustalone wartości graniczne lub z niedziałającym układem neutralizacji spalin (katalizator) grozi kara w wysokości 100-300 euro, za powtórne naruszenie: 300-500 euro. Kary za zanieczyszczenie środowiska niebezpiecznymi chemikaliami i mieszaninami chemicznymi to 60-120 euro (500-1200 euro za powtarzające się na-

ruszenia). Jeżeli zatrzymane auto emituje substancje przekraczające dopuszczalne wartości lub wycieka z niego jakikolwiek płyn, np. olej lub paliwo, co może spowodować szkody w środowisku lub stanowić zagrożenie dla innych użytkowników drogi, pojazd taki powinien być wycofany z ruchu.

Automatycznie też będzie anulowane obowiązkowe zezwolenie na przegląd techniczny. ■

Aleksander Borowik
na podst. inf. AAD
Fot. Apolinary Klonowski

Ciężarówki na unijnym celowniku

Wg unijnego prawa do 2040 r. producenci ciężarówek będą musieli zadbać o to, by nowe pojazdy były o 90 proc. mniej emisyjne niż w 2019 r. W przypadku nowych autobusów miejskich te limity zaczną obowiązywać od 2030 r.

Ciężarówki stanowią jedno z największych źródeł zanieczyszczenia powietrza tlenkami azotu oraz pyłów zawieszonych.

Do końca dekady ich właściciele będą musieli zmniejszyć o 45 proc. średnią emisję CO₂ z nowych pojazdów w stosunku do poziomów z lat 2019/2020. Pięć lat później próg redukcji wyniesie 65 proc.

Kto mówi częściej „kocham cię”

Wyznanie uczuć to ważny etap relacji romantycznej, któremu często towarzyszy lęk. Bo co jeżeli druga osoba nie odwzajemnia naszych uczuć... Jak zareaguje na moje słowa...

Przekaz popkultury każe myśleć, że to raczej kobiety szybciej wyznają uczucia i reagują bardziej emocjonalnie, a wydobywanie deklaracji „kocham cię” od mężczyzny graniczy z cudem. A jednak przeczą temu wyniki międzykulturowych badań kwestionariuszowych: to mężczyźni częściej deklarują miłość, bez względu na kraj pochodzenia. Mężczyźni szybciej się zakochują i pierwsze magiczne „kocham cię” wypowiadają nawet trzy razy wcześniej niż kobiety.

Badacze postanowili również sprawdzić, czy płeć i styl przywiązania różnicują emocjonalną reakcję na wyznanie, i dostrzegli, że – bez względu na płeć – jest negatywna relacja między unikającym stylem przywiązania i poczuciem szczęścia po usłyszeniu deklaracji miłości.

Osoby unikające z reguły boją się bliskości i wolą zachować dystans. Z tego powodu ich reakcja jest mniej entuzjastyczna. Z kolei badani o lękowym stylu przywiązania, poszukujący zaangażowania i bojący się odrzucenia, reagowali silniejszymi „pozytywnymi” emocjami.

Dorośle rodzeństwo przetyka dawne żale

■ Od dawna wiadomo, że dzieci rywalizują o uwagę, czas i zasoby rodziny

Ludzie są wewnętrznie motywowani, aby oceniać siebie na podstawie tego, jak wypadają na tle innych osób, a w szczególności tych, które postrzegają jako podobne do siebie. Dlatego rodzeństwo jest doskonałym obiektem tego typu porównań, bo przecież pochodzi z tego samego gniazda rodzinnego, ma podobną historię i tło socjalizacyjne. Jak wynika z badań, czynnikiem, w zakresie którego często się porównujemy z dorosłym rodzeństwem, są nierówności ekonomiczne, które bardzo mocno korelują z jakością relacji z bratem lub siostrą. Jeśli na przykład awans ekonomiczny wynika z sukcesu zawodowego starszego dziecka, jego relacje z młodszym rodzeństwem często się pogarszają. Jeśli natomiast to ten młodszy lub młodsza wzbogaca się np. dzięki małżeństwu, a nie osobistej aktywności, relacje między rodzeństwem zazwyczaj pozostają bardziej pozytywne. Ważnym czynnikiem kształtującym tę relację jest też zjawisko rywalizacji. Od dawna wiadomo, że dzieci rywalizują o uwagę, czas i zasoby rodziny, długo jednak nie przyglądano się, jak to wygląda w okresie dorosłości. A okazuje się, że na tym etapie życia rywalizacja także jest obecna. Ujawnianie w okresie

dorosłości zachowań rywalizujących lub wrogich w stosunku do rodzeństwa stanowi prawdopodobnie rezultat faworyzowania rodzicielskiego jednej osoby we wcześniejszych okresach życia. Choć dotychczasowa wiedza psychologiczna z tego zakresu jest niewystarczająca, to sądzi się, że odmienne traktowanie członków rodzeństwa stanowi na tyle bolesne i trudne doświadczenie, że może ono przetrwać wiele lat, rzutując na aktualne stosunki interpersonalne dorosłych już ludzi. Rywalizacja utrzymuje się więc w późniejszych okresach życia, ale zmienia się nieco jej zakres, bo dotyczy na przykład kwestii związanej z opieką dziadków nad wnukami, ujawnianiem większej bliskości między rodzicem a jednym z dorosłych dzieci, zapewnianiem mu większego wsparcia emocjonalnego przy instrumentalnym traktowaniu drugiego z dorosłych dzieci.

Faworyzacja to bardzo powszechne zjawisko. Nie mówi się o tym głośno, bo przecież według norm społecznych, moralnych i etycznych rodzice powinni kochać tak samo wszystkie swoje dzieci, ale prawda jest taka, że zazwyczaj jest im bliżej do tego potomka, w którym najbardziej widzą samych siebie. ■

Zachowania niszczące związek

Krytyka. Krytyka potrafi być zabójcza. Wyobraź sobie, że chcesz wybrać się ze swoją drugą połówką do szwedzkiego sklepu po segregatory do szafy, w której panuje bałagan. Tymczasem partnerka odnosi się sceptycznie do pomysłu i wypomina ci, że największy bałagan robisz ty sam, i mówi, żebyś spojrzął pod szafę, bo leżą tam twoje rzeczy i to nimi należy się najpierw zająć. Tym samym torpeduje twój pomysł poprawy sytuacji. Albo inny przykład: dziecko wraca ze szkoły i nieśmiało oznajmia, że dostało 4 z matematyki. Tymczasem mama lub tata zamiast powiedzieć: „Gratulacje! Dobra robota! Jesteś zadowolony z tej oceny?”, pytają: „A zamierzasz to poprawiać?”. I choć w tej reakcji krytyka nie jest wypowiedziana wprost, można ją wyczuć między słowami i w ogólnym sensie wypowiedzi.

Pogarda. Pogarda często rozwija się pod wpływem krytyki w związku. Druga osoba „zaraża się” stylem bycia osoby krytykującej i ich życie przeradza się w swego rodzaju werbalne pole bitwy, które stwarza idealne warunki do pojawienia się pogardy w związku. Skąd bierze się pogarda? Jeśli zwracamy się do siebie w krytyczny sposób, utwierdza-

my się w przekonaniu, że żona to „leniwa baba”, „egoistka”, „myśli tylko o sobie”, a mąż to „duży dzieciak”, „nie potrafi myśleć”, „psuje wszystko, czego się dotknie” itp. Jak szanować osobę, o której tak myślimy? Jest to trudne. Pogarda ma różne oblicza. Na początku pogardzamy partnerem jedynie w swojej głowie, myśląc na przykład: „Boże, jaki on jest głupi” albo „Do niej można mówić sto razy, a i tak nic nie zapamięta”, kolejnym etapem jest otwarte wyrażanie pogardy wobec drugiej osoby. Pojawiają się komunikaty w rodzaju: „Ty zupełnie nic nie potrafisz” albo „Tłumaczyłem ci to sto razy, a ty jak zwykle niczego nie umiesz zrobić dobrze”. Pogarda może się objawiać podobnie jak krytyka – poprzez sarkazm bądź „żarty” z drugiej osoby, zabawne jedynie dla tego, kto je wypowiada.

Mur obojętności. Mur obojętności daje o sobie znać, kiedy bez względu na zachowania partnera lub partnerki nie mamy zupełnie ochoty wchodzić z nim/nią w kontakt. Nie bez powodu mówi się, że dopóki para się kłóci, to jest jeszcze co ratować. Najgorzej jest wtedy, kiedy nie ma już nawet kłótni i pozostaje wobec siebie sucha obojętność. ■

Najgorzej jest wtedy, kiedy nie ma już nawet kłótni i pozostaje wobec siebie sucha obojętność

Zasady zdrowego poczucia własnej wartości

Poczucie własnej wartości to nasze wyobrażenie o nas samych. Od niego zależy, jak dużą wartość przypisujemy własnemu życiu. W związku z tym kluczami do podniesienia go są szacunek do samego siebie, przekonanie o swoich zaletach oraz praca nad zdolnością czucia się „dostatecznie dobrze” takimi, jakimi jesteśmy, niezależnie od tego, co się dzieje w naszym życiu.

Wiem, że posiadam nieskończoną, wrodzoną, bezwarunkową wartość z racji tego, że jestem człowiekiem. Mam prawo do niedoskonałości, popełniania błędów oraz akceptowania własnych wad i słabości.

Wolno mi samodzielnie decydować o własnych poglądach, wartościach i standardach; akceptuję, że mogą one odbiegać od tych wyznawanych przez innych ludzi.

Daję sobie pozwolenie, aby prosić o to, czego chcę, oczekiwać dla siebie wszystkiego, co najlepsze, i odczuwać rozczarowanie, kiedy moje potrzeby pozostają niezaspokojone.

Potrafię z szacunkiem wyrażać własne potrzeby, opinie i pragnienia, nie boję się reakcji innych.

Mam prawo podejmować własne decyzje i zmieniać zdanie.

Mam prawo bronić się i nie mówić niczego, co mogłoby mi zaszkodzić.

Oczekuję szacunku ze strony innych i mam prawo wytyczać granice dla własnego dobra.

Str. przygotowała
Honorat Adamowicz
Fot. Freepik.com

VII edycja konkursu „Polonijny Rodzic na 6”

Szanowni Prezesi Organizacji Oświatowych, Szanowni Dyrektorzy Szkół Polonijnych, serdecznie zapraszamy wszystkie szkoły polonijne do udziału w VII edycji konkursu „Polonijny Rodzic na 6” – 2024, który rozpoczął się 1 stycznia i będzie trwał do 31 marca 2024 roku.

Konkurs został zainicjowany przez Komisję Kulturalno - Oświatową „Szkoła Polska” w Portland w ramach XV Zjazdu Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich w 2018 roku i cieszył się dużą popularnością. W 2019 roku pomysłodawcy konkursu rozszerzyli jego zasięg i zaprosili szkoły polonijne z całego świata do nominowania rodziców.

Tytuł „Polonijny Rodzic na 6” jest specjalnym wyróżnieniem dla wybitnych rodziców szkół polonijnych na całym świecie. Specyfika szkół polonijnych wymaga ścisłej współpracy między nauczycielami, rodzicami, uczniami, środowiskiem w jakim działa szkoła. Konkurs „Polonijny Rodzic na 6” ma na celu docenienie roli rodzica w rozwoju szkoły polonijnej oraz podkreślenie jak istotnym i ważnym jest jego zaangażowanie w pracę na rzecz szkoły. Ma promować postawę rodzica - nauczyciela swoich dzieci, który przekazuje i pielęgnuje język ojczysty w swoim domu. Serdecznie zapraszamy do udziału w konkursie. Czekamy na nominacje rodziców, którzy swoim zaangażowaniem i poświęceniem sprawie szkoły znacząco wyróżnili się w Waszej szkolnej społeczności.

**CZEKAMY NA
POLONIJNEGO RODZICA NA 6
Z TWOJEJ SZKOŁY**

WWW.POLONIJNYRODZICNA6.COM

ZGŁOSZENIA DO 31 MARCA 2024 R

Więcej informacji o konkursie:

<https://www.kop-pl.com/vii-edycja-konkursu-polonijny-rodzic-na-6-2024/>

W imieniu
Organizatorów
Konkursu
Renata Dajnowska

Władysław Syrokomla w Wilnie i na Borejkowszczyźnie (cz. 3)

Romans Syrokomli z Kirkorową i jego nieuczciwy stosunek do własnej rodziny głęboko poruszył społeczność wileńską i spotkał się z ostrą krytyką i potępieniem. Był to skandal obyczajowy. Mówiono o Syrokomli i aktorce we wszystkich wileńskich salonach.

Mieczysław Jackiewicz

„Różne plotki krążyły po mieście – pisał A. H. Kirkor – biegly za Kirkorową, domy zamykały się przed nią i przed Syrokomlą”. Po rozstaniu się z mężem Helena Majewska-Kirkorowa postanowiła wrócić na scenę, ale opinia publiczna konserwatywnego Wilna negatywnie wpłynęła na dyрекcję teatru. Wydano zakaz jej występów na scenie wileńskiej. Powstał wówczas projekt przeniesienia się jej za granicę i w związku z tym również Syrokomla snuł plany wyjazdu z nią z Wilna. Helena opuściła gród nad Wilią przed Bożym Narodzeniem 1857 r. Wyjechała do Krakowa i tam zaangażowała się do teatru, już 5 lutego 1858 r. wystąpiła w sztuce Wiktora Hugo „Angelo Malipieri, tyran Padwy”. Wiosną tego roku kończył się sezon teatralny i Kirkorowa wraz z grupą aktorów wyjechała do Poznania na gościnne występy. Miała się tu spotkać z Syrokomlą.

Tymczasem poeta opuścił z rodziną Borejkowszczyznę i Kondratowiczowie zamieszkali w Wilnie na Popowszczyźnie (obecnie Krivių) w domu Gryzerów. Zanim jednak rodzina sprowadziła się do Wilna, przed przyjazdem żony z dziećmi, ostatnie miesiące 1857 mieszkał w domu Dukszty przy ulicy Wielkiej, naprzeciwko Kardynalii, w mieszkaniu swego przyjaciela K. Paszkowskiego. O mieszkaniu na Popowszczyźnie pisał Syrokomla w liście do Kraszewskiego: „Ja od św. Jerzego, osadziwszy moich rodziców w Borejkowszczyźnie, przeniosłem się pod Wilno w znaną ci bez wątpienia okolicę, Popowszczyznę. Przedmieście to niby, a jednak wygląda gorzej niż wołyńska wioska: takie to ciche, takie to odosobnione. (...)

Władysław Syrokomla
Fot. Abdon Korzan, 1860 rok

Można by tu żyć z Bogiem, książką i naturą, lecz tyle węzłów łączy człowieka z owym dumnym, hałaśliwym miastem, że wir jego porwie cię o poranku ze świeżą myślą, z lekkim sercem, z ochotą do pracy, a wieczorem wyrzuci na brzeg w oplakany stan rozbitka”.

W mieszkaniu poety na Popowszczyźnie odbywały się tzw. środy literackie. Przychodzili do mieszkania poety: Ignacy Chodźko (1794–1861), Eustachy Tyszkiewicz (1814–1873), Mikołaj Malinowski (1799–1865), a także zruszczony Rusin z Podkarpacia Paweł Kukolnik (1795–1884). W 1861 r. Syrokomla w artykule poświęconym pamięci Ignacego Chodźki, pisał: „W roku 1857 mieszkałem w pięknym ustroniu na przedmieściu Popowszczyźnie, gdzie we środe wieczorem zwykła się była łaskawie zgromadzać się większa część wileńskich literatów”.

Kończący się rok 1857 poeta zęgnął już w domu Wiszniewskich przy ulicy Wileńskiej. Jaka była przyczyna opuszczenia spokojnej Popowszczyzny – nie wiemy. Przy ulicy Wileńskiej też długo nie mieszkał, może około roku. Z tego mieszkania pod koniec maja 1858 r. wyjechał do Poznania na spotkanie z Heleną Majewską, która w tym czasie z trupą Juliusza Pfeiffera (1808–1866) przebywała w stolicy Wielkopolski. Do Poznania Syrokomla przyjechał 2 czerwca 1858 r. i zamieszkał w hotelu Berlińskim, skąd miał blisko do hotelu Rzymskiego, gdzie mieszkała Helena z aktorami. Oba hotele znajdowały się w śródmieściu Poznania. Syrokomla dwa razy odwiedził Kirkorową, jednakże 4 czerwca opuścił swój hotel i zamieszkał w domu przy ulicy Młyńskiej. Było to wówczas miejsce ustronne, odległe od centrum miasta. „Wybór takiego właśnie miejsca przez Syrokomlę (...) – pisze A. H. Kirkor – był niewątpliwie podyktowany chęcią ukrycia się przed rodakami, by nic nie mogło zamącić jego idylli z ukochaną. W tamtym ustroniu odwiedzała go Helena, lecz nie było im dane spokojnie przeżywać nowych chwil szczęścia. Obecność Syrokomli ujawniły doniesienia prasowe o przyjezdnych, odszukano go szybko i już 5 czerwca został zmuszony do złożenia wizyty Bibianie Moraczewskiej, skupiającej koło siebie ówczesny świat literacki Poznania”. Przychylna Syrokomli B. Moraczewska zanotowała w swoim dzienniku w dniu 10 czerwca 1858 r.: „(...) rozlega się wieść po mieście, która mnie dochodzi z wielu stron, iż przybyła świeżo aktorka, pani Majewska, jest jego kochanką i że dali sobie rendez-vous w Poznaniu”.

21.>>

Spotkanie z Majewską w Poznaniu niezbyt się udało, bo było wiele plotek i pomówień. Poza tym podczas przedstawienia dramatu Ignacego Humnickiego (1798–1864) „Żółkiewski pod Cecorą” doszło do wypadku, który Bibiana Moraczewska (1811–1887) tak opisała: „W ostatniej scenie dramatu Majewska nie na żarty się przebiła, bo utopiła puginał (długi nóż, rodzaj sztyletu – przyp. MJ) tak głęboko w piersiach, że się krew połała (...). Syrokomla siedział pod moją lożą, ujrawszy krew kochanki i widząc, że ją wylała, żeby z nim dłużej zostać, załamał z rozpaczą ręce, przycisnął do skroni i wybiegł za kulisy”. Na drugi dzień trupa Pfeiffera wyjechała do Kalisza bez Heleny, która została w Poznaniu pod opieką lekarza i Syrokomli. Poeta pielęgnował ją przez dwa tygodnie. Nie odstępował jej i uchylał się od różnych zaproszeń. Po wyzdrowieniu Majewska wyjechała za trupą do Kalisza.

Po jej wyjeździe Syrokomla udał się w objazd po Wielkopolsce, następnie wrócił do Poznania, skąd odjechał pociągiem przez Wrocław do Krakowa. Tu zabawił kilka dni, odbył wycieczki do Jasła i Gorlic. Z Heleną spotkał się dopiero w Piotrkowie. Stamtąd z Majewską w sierpniu 1858 r. wyjechał do Warszawy. „Kurier Warszawski” z 24 sierpnia 1858 r. donosił: „Znakomity nasz poeta Władysław Syrokomla (Ludwik Kondratowicz) wczoraj przybył do Warszawy”. W Warszawie poeta poznał Narcyzę Żmichowską (1819–1876). Pisarka widziała z nim Majewską i to zapewne spowodowało jej niechęć do Syrokomli, co wyraziła w jednym z swoich listów. W Warszawie nastąpiło pożegnanie kochanków. Poeta wrócił do Wilna, a Helena – do Piotrkowa. Majewska pisała do Syrokomli do Wilna, ale jej listy stawały się rzadsze, a poeta nie znajdował w nich tych słów, na które oczekiwał.

W 1859 r. Syrokomla z rodziną znowu zmienił mieszkanie. W końcu lata tego roku po powrocie z Druskienik, gdzie się leczył, przeprowadził się do domu Millera przy ulicy Niemieckiej. Informację tę podał Stanisław Cywiński (1887–1941). Okazało się później, że informacja

■ Dom Millera przy ulicy Niemieckiej Fot. Marian Paluszkiewicz

Cywińskiego była nieprawdziwa, bowiem Feliks Fornalczyk (1928–1987), biograf poety, sprostował to, pisząc, że Kondratowiczowie wprawdzie zamieszkali przy ulicy Niemieckiej, ale „(...) w domu Szulca, Żyda wileńskiego. Taki bowiem adres znajduje się w odezwie poety na abonament »Wrażen pielgrzyma« wydanych przez autora własnym kosztem w 1860 roku”. W tym okresie Syrokomla czas dzielił między pisanie i spotkania z przyjaciółmi, do których należeli teraz nie tylko artyści, np. Jan Zienkiewicz (1825–1888) czy początkujący poeta Jerzy Laskarys (1828–1888), lecz również działacze

polityczni. Wiadomo, że do bliskich jego przyjaciół w tym czasie należał przywódca litewskiego obozu „białych”, Jakub Gieysztor (1827–1897).

W domu Szulca Kondratowiczowie mieszkali do 1860 r. Latem tego roku Syrokomla znowu przebywał na kuracji, tym razem w uzdrowisku Birsztany (Birštonas) nad Niemnem. Żona mieszkała w tym czasie u rodziców poety w Borejkwoszczyźnie. We wrześniu 1860 r. po powrocie z Birsztan przez jakiś czas zamieszkał w Hotelu Europejskim, który stał na rogu ulic Dominikańskiej i Niemieckiej.

23.>>

■ Dom przy ul. Botanicznej w którym zmarł Władysław Syrokomla Rys. Napoleon Orda, 1875 rok

22.>>

Dopiero w październiku Kondratowiczowie przeprowadzili się do ostatniego mieszkania poety w Wilnie. Pisał wówczas w liście do Jana Chęcińskiego (1826–1874): „Św. Michał (29 września – przyp. MJ) ze zmianą mieszkania znacznie się polepszył. Mieszkam także w środku miasta, ale w ciszy jakby wiejskiej (...), mam dwa jasne saloniki, w których marzę, czytam i piszę najczęściej przy łożówce i bez opał”. Te „dwa jasne saloniki” znajdowały się w jednopiętrowym domu Bobiatyńskiego przy ul. Botanicznej (d. Królewska, obecnie Barboros Radvilaitės). Uliczka ta w owym czasie była nieco z boku i niezbyt uczęszczana.

Należy przypomnieć jeszcze jedno „mieszkanie” Syrokomli w Wilnie – była to cela nr 14 w więzieniu, znajdującym się przy obecnej ul. Kościuszki, gdzie poeta został osadzony w 1861. W więzieniu Syrokomla przebywał dwa miesiące: w kwietniu i maju 1861. Dopiero starania rodziny, Adama Honorego Kirkora oraz doktora Juliana Titiusa (1820–1898) przyczyniły się do uwolnienia Syrokomli. Został wypuszczony z więzienia pod warunkiem, że opuści Wilno i zamieszka w Borejkwoszczyźnie. Przebywał tam przez lato, jesień i część zimy 1861/1862. W styczniu 1862 r. przyjaciele i rodzina wystąpili ponownie do generał-gubernatora Władimira Nazimowa (1802–1874) o cofnięcie zakazu przebywania w Wilnie i zezwolenie na zamieszkanie chorego poety w mieście. Zgoda nadeszła w lutym 1862 i w końcu tego miesiąca Syrokomla wrócił do wileńskiego mieszkania w domu Bobiatyńskiego przy ul. Botanicznej.

Niewiele jednak pozostało mu życia. Gruźlica rujnowała jego słaby organizm. W ostatnim dniu życia Syrokomli, 15 września 1862 r. odwiedzili go Jakub Gieysztor i Eustachy Tyszkiewicz. Gieysztor później opisał to ostatnie spotkanie z Syrokomlą: „Poszedłem go odwiedzić i zastałem zupełnie przytomnego, lecz już po spowiedzi i ostatnich sakramentach.

Mówił mi jednak o swoich projektach...”. Wysiłki lekarzy, by utrzymać przy życiu pacjenta, nie odniosły skutku. Poeta zmarł 15 września 1862 r. o godzinie 9 wieczorem. Od następnego dnia – jak podawała prasa – który wypadł we wtorek, rozpoczęły się długie pielgrzymki wilnian do mieszkania Syrokomli, aby pożegnać swego lirnika.

Pamięć o Władysławie Syrokomli w Wilnie ciągle jest żywa i trwała. Jeszcze na początku XX wieku mieszkali w Wilnie jego synowie i przyjaciele. W 1916 r. zmarła Julia Jaguzańska, przyjaciółka wdowy poety. Razem z Kondratowiczową była więziona w domu na Wielkiej Pohulance,

gdzie później istniała rosyjska szkoła junkierska (obecnie M. K. Čiurlionio). Jeszcze w 1916 r. żyła w Wilnie Gidalia Świdówna i Józef Jundziłł, którzy znali Syrokomlę i wiele o nim i jego poezji opowiadali młodszemu pokoleniu wilnian. W okresie drugiej wojny światowej zmarli dwaj synowie poety – Władysław Kondratowicz, urzędnik Banku Ziemińskiego, i Kazimierz. Obaj synowie Syrokomli mieszkali na Zarzeczcu. W latach dwudziestych mieszkali w Wilnie dwie córki lirnika oraz wnuczki. Posiadały one – jak informowała ówczesna prasa – „zasobną bibliotekę o licznych starych bibliograficznych rzadkościach oraz cenny zbiór dzieł sztuki”. ■

■ Grób poety na cmentarzu Rossie Fot. Marian Paluszkiwicz

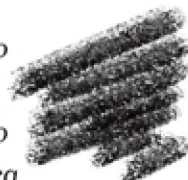
Dzień dobry, dzień dobry! Nie wiem, jak Wy, ale mi się już powoli zaczyna marzyć ciepłutkie i jasne słońeczko, trele ptaków i zielona trawa.... Cóż, jak na razie możemy o tym tylko pomarzyć. Chociaż nie tak długo będzie trzeba na to czekać, bo tylko jakieś dwa-trzy miesiące, które miną baaardzo szybko.

Najgorsze tą porą roku jest to, że kiedy nie ma śniegu, jest bardzo ciemno. A jak jest ciemno, to człowiek czuje się niewyspany

i ocięzały. A kiedy tak się czuje, to często ziewa. Wy też tak macie? Niezbyt przyjemna to sprawa i do tego śmiesznie nas wykrzywająca.

Zaraźliwe ziewanie

Kiedy najczęściej ziewacie? Na pewno, gdy chce Wam się spać, ale też kiedy się nudzicie. Zauważyliście, że często po ziewnięciu jednej osoby zaczynają to samo robić wszyscy dookoła? **Czy ziewanie jest zaraźliwe?**

Nie bójcie się! To nie choroba. Ziewamy, bo... właściwie, to nawet naukowcy nie są pewni dlaczego. Pomysłów jest kilka.

Niektórzy twierdzą, że ziewamy, aby dotlenić organizm. Tlen jest w powietrzu, a my oddychając wciągamy go do organizmu. Kiedy ziewamy, to wydaje się, że łapiemy powietrza więcej. Taka duża dawka jest jak ogromny gryz kanapki! To wyjaśnia, dlaczego ludzie często ziewają w zatłoczonych miejscach. **Dużo ludzi = mało tlenu.** Podobnie jest z ziewaniem o poranku. W nocy

oddychaliśmy wolniej i nasz organizm aż woła: „Dawaj tlenu!”.

Ale nie wszyscy się zgadzają z tą teorią. Niektórzy uważają, że ziewamy z nerwów. Dlatego też, może nas dopaść „ziewanodo” przedklasówkowe. Tylko, czy denerwujemy się też z samego rana? To wytłumaczenie nie brzmi do końca przekonująco.

Kolejny pomysł jest niesamowity, ale nie całkiem bezsensowny! Część naukowców sądzi, że ziewanie odziedziczyliśmy po naszych prehistorycznych przodkach. Dawniej, gdy ludzie żyli podobnie jak zwierzęta, ziewanie mogło służyć porozumiewaniu się. Być może ziewnięcie było ostrzeżeniem przed niebezpieczeństwem, a jego zaraźliwość gwarantowała przekazanie ostrzeżenia dalej. Brzmi to trochę dziwnie, ale jest prawdopodobne. Ziewanie dotlenia mózg, więc pomagało przygotowywać się na odparcie niebezpieczeństwa.

A tak przy okazji, pamiętajcie, żeby ziewając zasłaniać buzię. Wyjątkowo głupio wygląda się z tak szeroko rozdziawioną szczęką!

CIEKAWOSTKA I ZAGWOZDKA

Zwierzęta też ziewają?
Czy Waszym zdaniem wyglądają lepiej niż my?

Jak nie przeziębic się zimą?

• **Przed wszystkim** – ciepłe ubranie. Bardzo dużo zimna ucieka przez głowę, dlatego nieprzypadkowo rodzice proszą o zakładanie czapek! Nasza głowa jest jak antena wysyłająca ciepło, które tracimy, gdy niczym tej anteny nie przykryjemy. Bardzo ważne są też ciepłe buty, ponieważ zmarzniete nogi grożą przeziębieniem. Jeśli jest Wam za gorąco, bo ubraliście za ciepły sweter, to postarajcie się iść przebrać nieco lżej. Za nic w świecie, rozgrzani do czerwoności od biegania nie zdejmujcie kurtek! Wtedy najłatwiej o katar!

• **Hartowanie organizmu** – to znaczy wzmacnianie, żeby lepiej walczył z wirusami. Dobrym sposobem jest obniżenie temperatury, jaka panuje w naszym domu. Oczywiście nie mamy zamarać, ale nie powinno też być duszno i upalnie. Za wysoka temperatura w mieszkaniu osłabia nas, wysychają nam nosy i gardła.

• **Spacery** – dobrze jest chodzić na spacer zimą, codziennie. Jeśli zaszyjemy się w domu na długi czas, nakryjemy kołdrami, a potem wyskoczy-

my na zimno, to nasz nieprzyzwyczajony do tego organizm może poczuć się słaby. Ruch to zdrowie, nie zapominajcie o tym nawet w zimie.

• **Pamiętajcie o witaminach**, które najlepiej jeść w naturalnej postaci. W zimie bardzo przydatna jest witamina C, którą znajdziecie w pomarańczach, cytrynach i pietruszce. Możecie zrobić sobie wodę z wyciśniętą cytryną i łyżeczką cukru.

Odrobinę pietruszki warto schować w kanapce. Na pewno nie popsuje Wam smaku, a będzie małą dawką zdrowia!

• **Domowe sposoby** na ratowanie się, gdy przeziębienie już zaatakuje. Zaufajcie rodzicom lub babci i wypijcie podawaną Wam miksturę nawet wtedy, gdy jest niedobra. Zły smak szybko minie, a może uchronić przed wizytą u lekarza. Najlepsze jest płukanie gardła solą, syrop z cebuli i czosnek. Ten ostatni nazywany bywa naturalnym antybiotykiem, ponieważ zabija zarazki. Nie pachnie zbyt ładnie i ma ostry smak, ale naprawdę działa. Uwierzcie mi – bo sama jestem choruszkiem.

Połamane językowe

Spróbujcie poprawnie i szybko wymówić poniższe zdania.

- Czy tata czyta cytaty Tacyta?
- Dżdżystym rankiem gzęgżółki i piegże, zamiast wziąć się za dżdżownice, nażarły się na czczo mięszu rzeżuchy i rzędem rzygały do rozżarzonej brytfanny.

Gafy, wpadki, katastrofy

Każdemu z nas zdarza się czasem zrobić coś śmiesznego, głupiego albo niestosownego. Bywa, że robimy to zupełnie niechcący, bo samo jakoś nam wychodzi. Gafa to coś takiego, jakby sobie samemu zrobić psikusa.

Do Julki miał przyjść kolega. Umówili się, że Krzysiek pomoże jej z matmy. Julka trochę dłużej pospała i musiała mocno się spieszyć, żeby zdążyć wszystko przygotować. Mama dziewczyny, przed wyjściem do pracy, zostawiła jej zadanie: „Julkaa! W łazience wysypuję na podłogę wszystkie twoje rzeczy do prania! Proszę posegregować osobno jasne i ciemne ubrania!”.

Na środku łazienki pojawiła się ogromna góra skarpet, rajstop i innych cudów. Mama wyszła do pracy, gdy Julka już umyta i ubrana ścieliła łóżko.

Zadzwoił dzwonek. To Krzysiek. Po godzinie uczenia się matmy Krzysiek wyszedł do łazienki. Wrócił z dziwną miną i powiedział: „Fajny macie sposób na trzymanie brudnych ciuchów”. Julka mało nie zapadła się ze wstydu pod ziemię. Zapomniała o stosie prania!!!

Czy Wam również coś takiego przydarzyło się? Napiszcie do nas: danutakamilewicz@poczta.onet.pl lub „Kurier Wileński”, ul. Birbynią g. 4A, LT-02121 Vilnius, z dopiskiem „Pocopotek”.

Amoniaczki babci Stasi

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Amoniaczki to mięciutkie, kruche, pyszne ciasteczka, przepis bardzo stary mojej babci Stasi. Amoniaczki babcia kręciła przez maszynkę do mięsa ze specjalną wkładką. Ciastka są bardzo proste do zrobienia, potrzebny jest amoniak spożywczy, który teraz można dostać w każdym markecie. Porcja jest dosyć duża, ale amoniaczki znikają w szybkim tempie, nie można ich nie lubić. Dobrze się przechowują, nic nie tracąc na swoim smaku.

Składniki:

• 1,5 kg mąki pszennej • 250 gramów smalcu • 250 gramów masła • 200 ml gęstej kwaśnej śmietany • 30 gramów amoniaku • 1 cukier waniliowy • 2 szklanki cukru • 5 jajek

Wykonanie:

Mąkę przesiać, dodać cukier i cukier waniliowy i wymieszać. Smalec i masło muszą być prosto z lodówki, trzeba je zetrzeć na tarce o dużych otworach bezpośrednio na mąkę i wszystko wymieszać, zrobić w środ-

Fot. autorka

ku dołek, dodać śmietanę wymieszaną z amoniakiem, uwaga może kipieć, tak że robić to bezpośrednio nad mąką, lub w większym naczyniu, dodać całe jajka i zagnieść ciasto. Ciasto na amoniaczki nie powinno być ani twarde, ani bardzo miękkie, takie pośrodku, jeśli jest miękkie, dodać trochę mąki, włożyć na pół godziny do lodówki. Przygotować maszynkę do mięsa, założyć wkładkę do robie-

nia ciastek. Ciasto po kawalku kręcić, urywać paski o długości 5 cm. i układać je na formie wyłożonej papierem do pieczenia. Amoniaczki w czasie pieczenia urosną. Piekarnik nagrzać do 180 stopni funkcją górą-dół i piec ciastka 15-18 minut do ładnego zrumienienia. Ciastka z tej porcji piekłam na czterech formach z piekarnika, wyszło ich prawie dwa kilogramy. ■

Makaron z kurczakiem

Makaron z kurczakiem w pysznym sosie śmietanowym, to pomysł na szybki obiad dla całej rodziny. Makaron najlepiej gruby, mogą być świderki, kokardki, rurki, tagliatelle, taki jaki lubimy. Danie jest gęste, sycące, pełne aromatu, można przygotować je o każdej porze roku. Makaron z kurczakiem to bardzo proste danie, które może przygotować każdy.

Składniki:

• 400 gramów makaronu rurki • 1 pierś z kurczaka 400 gramów • 200 ml słodkiej śmietany 30 proc. • 50 gramów sera startego parmezanu • 50 gramów sera żółtego • sól • pieprz • 1/2 łyżeczki oregano • 1/4 łyżeczki papryki słodkiej • 1 duży ząbek czosnku • szczypta curry • szczypta mielonej gałki muszkatołowej • 1

pomidor • zielona natka pietruszki • 1 łyżka oleju

Wykonanie:

Pierś z kurczaka umyć, osuszyć i pokroić w kostkę. Do naczynia wlać olej, dodać oregano, paprykę, curry, trochę pieprzu, wymieszać i dodać mięso pokrojone z kurczaka, dokład-

Fot. autorka

nie obtoczyć je w marynacie i zostawić na 15 minut. Patelnię rozgrzać i wrzucić mięso, obsmażyć z każdej strony mieszając. Makaron ugotować według przepisu na opakowaniu w lekko osolonej wodzie. Gdy mięso się lekko zrumieni, dodać przeciśnięty czosnek, sól do smaku, wlać śmietankę i całość dusić kilka minut, aż mięso będzie miękkie, pod koniec dodać parmezan, doprawić jeszcze solą i pieprzem do smaku. Jeśli sos jest za gęsty można dodać trochę wody, rosołu, lub śmietany. Makaron odcedzić z wody, wyłożyć na talerze, na wierzch dodać sos, pokrojone cząstki pomidora, posypać startym żółtym serem i zieloną natką pietruszki. Można też do odcedzonego z wody makaronu dodać sos, wymieszać i podawać posypany natką pietruszki. ■

Krzyżówka

Boja, znak na wodzie Ogólnik, frazes		Maur z tragedii Szekspira	Pomost nad falami	Kwiat ozdobny Manewr obrońcy	Wenus z ... znany posąg	Garbate bydło										
Dawniej kryto nią dachy	1			Dawne kino domowe	6											
Potomek zartem					Skupisko traw lub drzew	Zmielone zboże										
				Obora dla krów												
Forma literacka Miarą objętości				Na nim wisi dywan	Idris, brytyjski aktor	Zwrot do Zagłoby										
Kraik w Europie		Dać go - to nawiać	Firmowy jurysta		13	14										
	3			Pot. o łysej głowie												
Marlon, dawny aktor	Diabeł lub wierzba	Zwołana przez szefa	Stolica ojczyzny hokeja na lodzie	Cura lub Carreras	Drzewo rodzące klapsy	Metalowa sztaba										
				... Marczu-tajtis												
Klasztor wraz z dobrami					Głosik z mysiej norki	Włókno na sieci rybaka										
200 mg dla jubitera				Brama wodna, śluza		2										
		Nie uznał istnienia Boga														
Broń drzewcowa, spisa	8	Kiepskie łoże, prycza	Lek na wszelkie choroby	Kanał na windę Jego małe - to osesek												
				1:10000 na mapie												
Do siedzenia i leżenia Bojaźń, groza		Bliźni brat Artemidy	Odgłos przy zapalaniu światła	Ciasto lub danie mięsne	Dozorował ratajów	Tupot końskich kopyt										
Niesiony w pochodzie						15										
				Daleki Stocha, Zyty												
16					11	Robert De ... aktor										
Galar, barka Okulary Stocha		Kwaśna przy-prawa		Detonujący sznur												
				Silny, szarpący ból												
Polskie miasto		Mężczyzna bliski sercu			Ludwik, b. polityk prawicy											
	9			Niejeden w lamusie		5										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 18-19 STYCZNIA

Poziomo: LASKA - MOHER - KOLPORTAŻ - BARKA - NAMUŁ - FINISZ - ESKULAP - ŁZOTOK - IMAGE - NOTEĆ - KINOMAN - ROBIN - LATTE - RATKA - ANKARA - MARKA - ALBIN - KANAPKA - LAWĄ - RAMKA - MAPKA - BANDAŻ - BANKRUT - BALET - LEGION - DYNA - RAMA - WUJEK - NIEŁAD - LANS - KORA

Pionowo: GLOBISZ - IRONIA - ABAŻUR - ALAN - OKNO - NEPAL - SPRINT - OBRAZA - KNEDEL - KOKS - OBMIAK - PRAKTYKA - ZARAZEK - ANTABKA - AMBULANS - MANEKIN - LAMA - KATE - ŁOŻA - UMOWA - ALLAN - GREK - MULAT - TORBA - DZIAŁO - DESU - AGENT - KIWKA - OMAR - ŁAPEĆ - ELANA - ŻENADA

Hasło: Humanizm każe karać

Uśmiechnij się!

Trwa przeprowadzka u państwa Kowalskich:

— Coś ciężka ta szafa! A gdzie Jurek, przecież miał nam pomagać?

— Jurek jest w szafie, sprawdza wieszaki.

Kowalski dostał zaproszenie od kuzyna w Anglii. Wybrał się do Londynu w lipcu. Przyjeżdża — leje. Mija dzień, drugi, trzeci — wciąż leje.

— Kiedy tu u was bywa lato? — pyta zdenerwowany.

— Różnie — odpowiada kuzyn. — W zeszłym roku wypadło w środę...

Nowak spotyka Kowalskiego w banku:

— Cześć! Co tu robisz?

— Otwieram nowe konto.

— Dlaczego?

— Bo stare jest już puste...

Do brygady remontowo-budowlanej zgłosił się praktykant i już na początek dostał odpowiedzialne zadanie — pomalowanie okien w mieszkaniu kierownika firmy. Po godzinie melduje wykonanie zadania:

— Panie majster, okna pomalowałem! Czy mam też pomalować ramy?

— Czy znalazłaby się u was jakaś praca dla mnie? — pyta majstra bezrobotny.

— A co pan może robić?

— Mogę kopać.

— Hmm... A co jeszcze?

— Mogę nie kopać.

Pan Kowalski spóźnił się kilka minut na koncert w filharmonii. Siada na swoim miejscu i pyta siedzącego obok melomana:

— Co teraz grają?

— Dziewiątą Symfonię Beethovena.

— Ojajaj! Nie wiedziałem, że aż tyle się spóźniłem...

— Mamusiu, przyszedł stroiciel fortepianów.

— Alei ja wcale nie zamawiałam stroiciela!

— Mówi, że sąsiad z dołu go przysłał...

Początek roku, zadania i cele Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie

Teatr „Studio” w Wilnie prezentuje różnorodność dramaturgii polskiej. Od poezji Mickiewicza, Gałczyńskiego czy piosenki Ordonówny, przez Sławomira Mrożka czy Ingmara Villqista po młodych dramaturgów polskich.

Rok 2024 Teatr rozpoczął od wyjazdu do Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie, prezentując 17 stycznia „kultowy” spektakl „Zapiski oficera Armii Czerwonej”. 20 stycznia Polski Teatr „Studio” w Wilnie zaprosił wileńską publiczność na monodramat Tomasza Jachimka „Kolega Mela Gibsona” w wykonaniu Łukasza Kamińskiego, reż. Sławomir Gaudyn. I chociaż spektakl miał premierę w 2019 r., publiczność znowu nie zawiodła.

Od razu po powrocie z Warszawy Łukasz Kamiński z ekipą powitał wierną publiczność Wilna spektaklem w innym stylu i z innej epoki. Tworzona przez Łukasza rola bawi i cieszy widownię lekkością tematu, chociaż dramat ukryty w sztuce często jest bardzo smutny dla ludzi z branży aktorskiej, scenicznej. „Kolega Mela Gibsona” aut. Tomasza Jachimka jest zabawną historią Feliksa Rzepki, aktora, którego kariera artystyczna w przeszłości ograniczyła się do jednej, „wielkiej” roli Cyrano de Bergeraca, dając mu na lata poczucie osobistej wielkości. Bohater nie może uwierzyć, iż wieloletnie pasmo sukcesów i osiągnięć może się nagle zakończyć. Nie poddaje się jednak i w swojej desperacji ostatecznie, bardzo precyzyjnie reżyseruje oraz gra największą rolę swego życia, która wprawia widza w osłupienie, wywołując jednocześnie salwy śmiechu. Opaczne rozumienie świata, głupota i infantylnizm dorosłych są w tej sztuce rozbrajające. Wysoka samoocena Rzepki i próba wykorzystania popularności innych do własnych celów, maluje na twarzy widza szczerzy uśmiech z ciepłym poli-

towaniem. Barwne wspomnienia Feliksa z wojaży aktorskich tworzą w spektaklu zabawny klimat życiowej przewrotności, śmieszności, braku pokory... doprowadzając publiczność do bezcennej refleksji.

W czasach, kiedy teatr staje się rozrywką, aktorzy muszą stawić czoło wyzwaniom, by każdy spektakl zagrany był w sposób przyciągający i skupiający uwagę wymagającego widza. Takie zadanie i cele stawia sobie Polski Teatr „Studio” w Wilnie w 2024 roku, ponieważ nie zabraknie spektakli dla dzieci, festiwali i kolejnych premier, tak na scenie, jak w Teatrze Telewizji. A że czasy są „ciekawe”, więc i repertuar

Teatru „Studio” może zadziwi i zachęci naszą wymagającą widownię. Pozytywnie oczywiście. W planie Miłosz, Piasecki, Tuwim, edukacja do kultury i bajki dla najmłodszych, a tym czasem Teatr musi grać i gra.

11 lutego w Turmontach zaprezentowany będzie spektakl muzyczny „Na Wileńskiej ulicy” a już 23 lutego na teatralnej scenie DKP zaprezentowany będzie spektakl „Zapiski oficera Armii Czerwonej” jako sprzeciw wobec propagandy sowieckiej i agresji rosyjskiej na Ukrainę, ukazując prawdziwą twarz komunistycznej władzy sowieckiej, jak również dzisiejszej ekspansyjnej Rosji. ■

Polski Teatr „Studio” w Wilnie

Każdy spektakl ma być zagrany w sposób przyciągający i skupiający uwagę wymagającego widza. Takie zadanie i cele stawia sobie Polski Teatr „Studio” w Wilnie **Fot. PST**

Film „Świat Józefa” w Ławaryszkach

28 stycznia o godz. 13.30 z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu odbędzie się projekcja filmu „Świat Józefa” w Centrum Kultury w Ławaryszkach (ul. Lipowa 9-3). **Film w języku polskim. Wstęp wolny**

We wrześniu 2023 r. Papież Franciszek włączył do grona błogosławionych rodzinę Józefa i Wiktorii Ulmów oraz ich siedmioro dzieci, w tym jedno nienarodzone. To pierwsza w historii Kościoła beatyfikacja rodziny.

Film „Świat Józefa” opowiada o rodzinie Ulmów z Markowej, która podczas okupacji niemieckiej, pod koniec 1942 r., dała schronienie ośmiorgu Żydom. Wszyscy oni padli ofiarą bestialskiego mordu z rąk niemieckich żandarmów.

Reżyser filmu próbuje opowiedzieć tę dramatyczną historię głosem jej uczestników, współczesnych badaczy oraz kilku pokoleń mieszkańców Markowej. Opiera się na tak ważnych świadectwach, jak zbiór fotografii wykonanych przez Józefa Ulmę, jego listy, książki czy zachowane pamiątki; zeznania złożone przez świadków w 1958 r. w procesie jednego z morderców — niemieckiego żandarma Josepha Kokotta; relacje ostatnich żyjących w Izraelu i w Kanadzie ocalałych żydowskich mieszkańców Markowej i okolic.

Organizatorzy: Instytut Polski w Wilnie, Samorząd Rejonu Wileńskiego, Centrum Kultury w Ławaryszkach

**POKAZ FILMU W
MIĘDZYNARODOWYM
DNIU PAMIĘCI O
OFIARACH
HOLOKAUSTU**

**ŚWIAT
JÓZEFA**

reż. Rafał Wieczyński
20 min.
film w jęz. polskim

**28 STYCZNIA
GODZ. 13.30**

WSTĘP WOLNY

ADRES:
UL. LIPOWA 9-3,
ŁAWARYSZKI

Organizator:
 FILIA W ŁAWARYSZKACH

Partnerzy:
 Samorząd rejonu wileńskiego
 INSTYTUT POLSKI W WILNIE
 LENKIJOS INSTITUTAS WILNIE

Msza św. w intencji Janiny Strużanowskiej

Zbliża się 40. rocznica śmierci Janiny Strużanowskiej — naszej nieodżałowanej założycielki i kierowniczkę pierwszego polskiego teatru w Wilnie w latach powojennych, obecnie jedynego zawodowego Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie. W naszej pamięci pozostała jako wielka dama, pani doktor, wilnianka, kobieta o wielkim sercu i ogromnej odwadze, serdeczna i gościnnie, pracowita i pełna poświęcenia, dbająca o poprawność języka polskiego, o życie duchowe oraz kształtowanie zamilowania do sztuki i polskości u młodzieży. Była małżonką legionisty i generała Wojska Polskiego Edmunda Mieczysława Strużanowskiego,

matką lekarki ginekologii Hanny Strużanowskiej oraz aktora naszego teatru, mgra inżyniera Jerzego Strużanowskiego. Pani Janina otrzymała odznakę Zasłużona dla Kultury Polskiej oraz pośmiertnie Krzyż za Ratowanie Ginących (za ratowanie osób narodowości żydowskiej w czasie II wojny światowej).

26 stycznia zapraszamy wszystkich chętnych do kościoła św. Piotra i Pawła o godz. 17.00 na Mszę św. w intencji Janiny Strużanowskiej. ■

Kierownictwo i aktorzy Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie
Fot. archiwum pryw.

■ Janina Strużanowska

TVP
WILNO

7.00 Detektyw Literka
7.10 S. anim.
„Przyjaciele Misia i Margolci”
7.35 Rusz się człowieku
7.45 Telezwierz
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Było, nie minęło
9.00 Wiek to tylko liczba
9.25 S. „Szczęść siostr”
10.25 Zapomniani, odzyskani
10.30 Przystanek slow food
10.55 Gra słów
11.20 Polacy to wiedzą!
11.45 Zakochaj się w Polsce
12.10 S. „Korona królów.
Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Studio Wschód
13.30 Tygiel
13.50 Wielki Test o Pomnażaniu Pieniędzy
15.05 Słownik polsko@polski
15.35 Raport naukowy
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Detektyw Literka
17.25 Przyjaciele Misia i Margolci
17.45 S. „Stulecie Winnych”
18.30 Nowe spojrzenie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „19.30”
20.55 „Gość”
21.10 S. „Korona królów.
Jagiellonowie”
21.35 S. „Leśniczówka”
22.00 „Dzikie serca”
23.00 S. „Kasta”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.30 Z Historią na Ty

LRT | TV

6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
8.30 Wiadomości
9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50 S. „Komisarz Rex”
10.40 S. „Śledczy do pary”
11.30 S. „Miłość i medycyna”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Garnki świata
14.00, 15.00, 16.00,
Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Dobra czarownica”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Wazna Godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Jesteśmy Litwinami
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Bez granic”
23.45 S. „Komisarz Rex”

6.00 Filmy anim.
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Partnerki”
11.00 S. „Poważne sprawy”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Pełnia”
15.30 S. „Kraina Nadziei”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Księżę” thriller
00.20 S. „Partnerki”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Detektywi historii
8.30 7 dni Kowna

9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Białoruska Pogoń
12.00 Pisarz Małej Litwy
13.00 Odblaski
13.30 Spacery
14.00 Prognoza
14.30 „Johnny Depp. Dzikie dziecko” film dok.
15.30 S. „Służyć i bronić”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Niezwykli ludzie
19.00 Pole bitwy
19.30 S. dok. „Złamać kod”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Ostatni dzień wakacji” film fab.
22.40 Nie mam tylu lat
23.10 „Ewa. Pisarka Małej Litwy” film dok.
00.05 Wiadomości DW (ros.)
00.20 Dziś na świecie (ros.)
00.45 Przyjazna Litwa

6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Płonący ogień”
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Jestem po twojej stronie”
12.00 S. „Oddany”
14.00 S. „Cabo”
15.00 S. anim.
16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Pod prąd”
20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00 S. „TOP 3”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „W pułapce wojny” film fab.

6.00 S. „Seal Team”
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.15, 14.50 S. „Wojny glin. Kijów”

9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Seal Team”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Death Warrior” film fab.
22.50 „Ava” film fab.

LIFE TV
rytas .tv

5.30 S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
6.30 S. „Na imię ma Kozaim”
7.30 Pół godziny z Valatką
8.00 Godzina TV Wolność
9.00 Realna mistyka
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00 S. „Szpital Centralny”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ochroniarz dzieci”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00, 23.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. dok. „Ameryka. Wielka wyprawa”
19.00 S. „Cyganecka Lala”
20.00 Reporter
20.20 Sport. Pogoda
20.50 S. „Panie prezydencie”
21.25 S. „Szpital Centralny”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
00.30 S. „Ślad”

6.05 S. „Hawaje 5.0”
7.35 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „E-gazas dugnas”
9.30 S. „Goldbergowie”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Tatusz rządzi”
12.30 „Gwiazdy lombardu”
13.00 „Mistrz kulinarii”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaje 5.0”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „W głowie się nie mieści” film fab.
22.50 S. „Prawo i porządek: Przeszłość zorganizowana”
00.15 S. „Koroner”

6.00 S. „W rękach losu”
7.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Zapukaj do moich drzwi”
11.00 S. „Specjaliści. W imieniu ofiary”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Nowy Amsterdam”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 „Zamieńmy się zonami”
18.00 S. „Nowy Amsterdam”
19.00 S. „Zabójcze umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „McDonald i Dodds”
22.55 S. „Podróżnik”
00.50 S. „Zniewolona”

TVP 1

6.20 S. „Dziedzictwo”
7.10 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Kościół z bliska”
9.00 Agrobiznes Extra
9.15 „Gra słów. Krzyżówka”
9.40 S. „Ranczo”
10.40 S. „Komisarz Alex”
11.35 S. „Ojciec Mateusz”
12.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.05 Agrobiznes
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
13.50 „Psy i my” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 Jaka to melodia?
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 S. „Leśniczówka”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.50 „Gość 19.30”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.10 „Rocky 2” dramat
00.15 „Siedem sióstr” film fab.

TVP KULTURA

8.00 „Muzyczne poranki”
8.35 „Trzeci punkt widzenia”
9.15 „Wydarzenie aktualne”
9.45 „Rzecz Polska”
10.10 „Braciszek” dramat
12.00 S. „Rodzina Połanieckich”
13.35 „Rzecz Polska”
14.00 „Edvard Munch, niemy krzyk” film dok.
15.00 Wydarzenie aktualne

15.30 „Bo oszalałem dla niej” komediodramat
17.20 „Niech żyje wolność” komedia
18.55 „Niedziela z...”
19.50 „Między dźwiękiem a ciszą - wspomnienie o Witoldzie Lutosławskim” film dok.
21.00 „Do dna” spektakl
22.55 „Alfabet Andrzeja Dobosza”
23.20 „Wolność” film obycz.

TVP POLONIA

7.05 „Gra słów. Krzyżówka”
7.30 „Anna Dymna - spotkajmy się”
8.00 „Kulinarne wędrówki z Jolą Kleser”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Kamperem po Południu”
12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Notacje”
13.15 S. „Blisko, coraz bliżej”
14.45 „Paleta dziejów”
15.05 „Prywatne życie zwierząt”
15.40 „Kultura na Ludowo# wspieram”
16.00 Muzeum Polskiej Piosenki
16.15 „Zwierzaki Czytali”
16.35 „Szkoła z Kleksem Bystrzakiem”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
18.00 Teleexpress
18.20 „Z Andrussem po Galicji”
18.55 „Nad Niemnem”
19.15 „Studio Lwów”
19.35 Rodzinka.pl”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 „19.30”

20.50 „Gość 19.30”
21.30 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Polski bohater Wietnamu” reportaż
00.10 „Panorama”

TVP

HISTORIA

7.00 „Był taki dzień”
7.05, 12.30 „Niezwykłe historie Białoczerwonych”
7.15 S. „Czas honoru”
8.00 „Polacy na ratunek Żydom”
8.15 „Działo się w Krakowie”
8.20 „Okrasa łamie przepisy”
8.45 „Śladami Eskulapa”
9.05 „Spór o historię”
9.35 „Był taki dzień”
9.40 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
9.45 „Towarzysze sekretarze oraz inni dygnitarze”
10.15 S. „Szatan z siódmej klasy”
11.00 „Nowa Ziemia - archipelag strachu” film dok.
11.55 „Historia literatury według Antoniego Libery”
12.15 „Flesz historii”
12.50 „W kotle historii”
13.15 S. „Dyrektorzy”
14.20 „Myśliciele - sylwetki polskie”
14.25, 17.55 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”
14.30 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
14.35 „Było, nie minęło”
15.00 „Rok 1863” film dok.
16.00 „Dziewczyna smok” film dok.
16.45 „Giganci historii”
17.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
18.00 S. „Wiedźmin”
18.45 „Był taki dzień”
18.50 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”

19.00 S. „Czas honoru”
19.45 „Polacy na ratunek Żydom”
20.00 „Encyklopedia II wojny światowej”
20.30 „Księża wolności 1914-1981”
20.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
21.00 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”
22.00 „Działo się w Krakowie”
22.05 „Krafftówna w krainie czarów” film dok.
23.25 „Urodzony pod szczęśliwym minerałem” film dok.
00.20 S. „Boża podszewka”

TRWA

6.00 „Filmowe zyciorysy”
7.50 Muzyczne chwile
8.00 „Sanktuarium świętej Anny w La Palud” film dok.
8.55, 18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”
9.35 „Komarowska Wiktoria” reportaż
10.00 „Papież Polak do rodaków”
10.35, 12.50, 20.25 „Święty na każdy dzień”
10.40 „Nie bójmy się mówić o raku”
11.00 Informacje dnia
11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
11.45 „Zew natury”
12.05 „Mocni w wierze”
12.35 „Słowo życia”
12.40 „Ma się rozumieć”
13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 „Wygrać z przeznaczeniem” film dok.
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Granica nadziei”

film dok.
16.00 „Bogu i ludziom - ks. Stanisław Sudoł” film dok.
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Jestem mamą”
17.25 „Przyroda w obiektywie”
17.40 „Zdrowie z bożej apteki”
17.55 „Śląskie ślady Świadka Prawdy - błogosławiony Ryszard Henkes SAC” film dok.
18.10 „Prosto o gospodarce”
18.30 „Zostań żołnierzem RP”
18.45 Muzyczne chwile
19.05 Informacje dnia
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.30 „Każdy maluch to potrafi”
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc Ojczyzną”
22.00 „Apel Jasnogórski”
22.20 Informacje dnia
23.00 „Polskie dziedzictwo”
23.30 „Leśni zapylacze” film dok.
23.55 „Święty nie rodzi się po śmierci” film dok.

Discovery CHANNEL

7.00, 13.00, 18.00, 0.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
10.30 Walka o bagaż
11.00 Łowcy staroci
12.00 Łowcy staroci
14.00 Nagi instynkt przetrwania
17.00 Skarby z szopy
17.30 Obrońcy zabytków
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Łowcy opali
22.00 Gorączka złota
23.00 Morze złota

7.00 Zwierzaki Czytaki
7.15 Figu Migu
7.20 S. anim. „Agatka”
7.35 Moda na rodzinę
8.00 Info Wilno
8.20 Studio Wilno
8.35 Było, nie minęło
9.00 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
9.25 S. „Sześć sióstr”
10.35 To je Borowicz
11.00 Gra słów. Krzyżówka
11.20 Moda na język polski
11.45 Dobre historie
12.10, 21.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Było, nie minęło
13.25 Nad Niemnem
13.45 Va Banque
14.30 Gwiazdobiór TVP
15.05 Słownik polsko@polski
15.30 Jak to działa
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Figu Migu
17.20 Zwierzaki Czytaki
17.35 S. Anim. „Agatka”
17.45 S. „Siostry”
18.30 Polacy światu
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Panorama litewska
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „19.30”
20.55 „Gość”
21.35 S. „Leśniczówka”
22.00 Rytm Dwójki
23.00 S. „Na sygnale”
00.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Kuchenne recepty

LRT | TV

6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
8.30 Wiadomości

9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50 S. „Komisarz Rex”
10.40 S. „Śledczy do pary”
11.30 S. „Miłość i medycyna”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Garki świata
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Dobra czarownica”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Więc gdzie dalej?
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Język litewski
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Bez granic”
23.45 S. „Komisarz Rex”

6.05 Filmy anim.
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Partnerki”
11.00 S. „Poważne sprawy”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Pełnia”
15.30 S. „Kraina Nadziei”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Szeszki na 20
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Nieobliczalny” thriller
00.15 S. „Partnerki”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 (Nie)emigranci
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Dzieci tysiąclecia Litwy
8.30 Wiera i życie
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Mistrzostwa

Europej w biathlonie
13.00 Gen ciekawości
13.30 Euromaxx
14.00 Oto kino
14.30 S. dok. „Złamać kod”
15.20 S. dok. „Opowieści z Japonii”
15.30 Mistrzostwa Europy w biathlonie
17.00 „Dzień dobry, Litwo”
19.00 S. dok. „Spowiedź diabła - zaginione taśmy Eichmanna”
19.55 Koszykówka. Puchar Europy. „Turk Telekom”- „7bet-Lietkabelis”
22.00 Wizjonerzy
22.10 „Kłajpeda” opera
00.15 Dziś na świecie (ros.)
00.40 Przyjazna Litwa

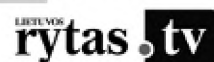

6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Płonący ogień”
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Jestem po twojej stronie”
12.00 S. „Oddany”
14.00 S. „Cabo”
15.00 S. anim.
16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Show dobrego wieczoru”
20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00 S. „TOP 3”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Brygada ponad prawem powraca” film fab.
00.25 S. „La Brea”

6.00 S. „Seal Team”
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.15, 14.50 S. „Wojny

glin. Kijów”
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Seal Team”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Komornik 2” komedia
23.00 „Death Warrior” film fab.

5.30 Nowy dzień
6.30 S. „Na imię ma Kozaim”
7.30 S. dok. „Czas niezwykle cenny”
8.00, 17.00, 23.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
9.00 Realna mistyka
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00 S. „Szpital Centralny”
12.00 W świecie koszykówki
12.30 S. „Fenomen stolicy”
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ochroniarz dzieci”
15.00 S. „Realna mistyka”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. dok. „Ameryka. Wielka wyprawa”
19.00 S. „Cyganeczka Lala”
20.00 Reporter
20.40 Sport. Pogoda
20.50 S. „Panie prezydencie”
21.25 S. „Szpital Centralny”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.30 S. „Ochroniarz dzieci”

6.00 S. „Hawaje 5.0”
7.45 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 S. „Goldbergowie”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Tatusz rządzi”
12.30 „Gwiazdy lombardu”
13.00 „Mistrz kulinarii”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaje 5.0”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Męska paczka” film fab.
22.50 S. „Prawo i porządek: Przestępczość zorganizowana”
00.40 S. „Koroner”

6.00 S. „W rękach losu”
7.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Zapukaj do moich drzwi”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00, 18.00 S. „Nowy Amsterdam”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 „Zamieńmy się żonami”
19.00 S. „Zabójcze umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „McDonald i Dodds”
00.50 S. „Zniewolona”

6.15 S. „Dziedzictwo”

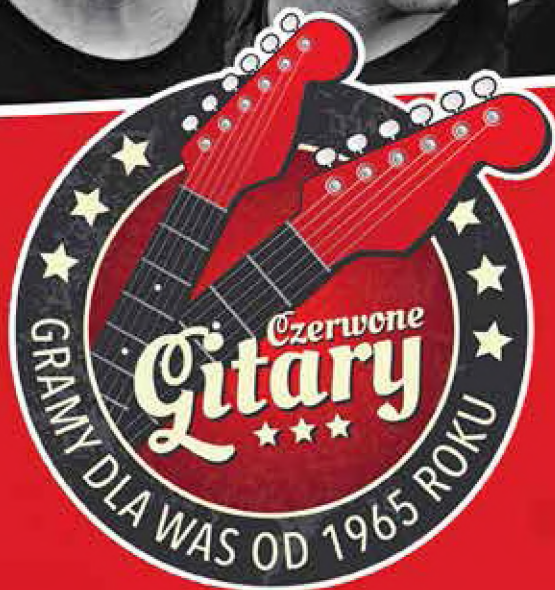
bilietai.lt

COMPENSA
KONCERTŲ SALĖ

Czerwone **Gitary**

55-lecie
PLATYNOWY KONCERT

2024-01-27
18:00

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówkę i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi. Tel. 8 645 444 47

Wykonujemy badanie biorezonansowe organi-

zmu. Sprawdzamy przydatność i zgodność żywności i suplementów.
Wilno, tel. 862094940

Muruję piece, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

PRACA

Kobieta poszukuje pracy. Proponować różne warunki. Tel. 8 676 67347

Firma zatrudni administratora

Staż pracy niewymagany
prawo jazdy kategorii B
tel. 8 685 14284

el.p.: info@uabrovita.lt

**UAB „KLION”
zatrudni**

**Ślusarza (mechanika)
do remontu samochodów**

Wynagrodzenie od 800 do 2000 euro

Miejsce pracy: Vilnius, Birbynių g. 4A

Inf. pod nr tel.: 8 685 04080,

e-mail.: info@klion.lt

**KURIER
WILEŃSKI**

ZAPRASZAMY NA FINAŁ KONKURSU
POLAK ROKU 2023

4 lutego o godz. 16.00
w Domu Kultury Polskiej w Wilnie

W programie:
• uhonorowanie Laureata oraz Finalistów;
• wręczenie nagród wylosowanym Czytelnikom

Wstęp wolny

*Projekt jest współfinansowany w ramach funduszy
polonijnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych*

Kalwaria Wileńska zaprasza na koncert
„ŚPIEWAJMY KOŁĘDY”
28 stycznia 14:30 godz.
Po Mszy Świętej o 13:30 godz.
Kościół Odnalezienia Krzyża Świętego
Zbigniew Sinkiewicz

Sztuczna szczeka Churchilla na aukcji

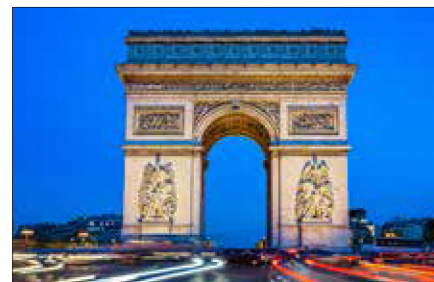

Sztuczna szczeka Winstona Churchilla została wystawiona na aukcji w Wielkiej Brytanii. Churchill przez większość swojego życia miał problemy z zębami. Wiele z nich stracił w młodym wieku i musiał używać specjalnych protez, co nie ułatwiało mu wygłaszania publicznych przemówień. Czasami mówił bardzo niedbale i trudno je było zrozumieć. Jedna taka sztuczna szczeka przetrwała, natomiast trzy zostały włożone do trumny Churchilla przed jego pogrzebem w 1965 r. Organizatorzy aukcji oszacowali wartość tego obiektu na 8 tys. funtów.
Fot. domena publiczna

Najstarszy pies świata to oszustwo?

Księga Rekordów Guinnessa ogłosiła formalną weryfikację tytułu „najstarszego psa w historii”. Słynny Bobi z Portugalii, który swoje szczęśliwe spędził na farmie — choć bez wątplenia był uroczy, mógł odejść z tego świata znacznie wcześniej niż w wieku 31 lat, do czego przekonują jego właściciele. Bobi, pies rasy Rafeiro do Alentejo, odszedł 21 października 2023 r. Wcześniej, w maju obchodził swoje 31. urodziny. Tak przynajmniej twierdzą jego właściciele. Księga Rekordów Guinnessa uznała wówczas psa za najstarszego w historii. Teraz jednak księga potwierdziła, że rozpoczęła formalną ocenę praw portugalskiego psa do tytułu „najstarszego w historii”. Organizacja wstrzymała również składanie wniosków o wpisy zarówno „najstarszego żyjącego psa”, jak i „najstarszego w historii” — informuje „Washington Post”. Śledztwo w sprawie Bobiego obejmuje przegląd dowodów, pozyskanie nowych informacji i konsultacje z ekspertami.

Rosną ceny w Paryżu. Nawet o 300 procent!

Ceny biletów do Luwru wzrosły w styczniu o 29 proc., na kilka miesięcy przed letnimi igrzyskami olimpijskimi, które odbędą się w Paryżu. Rosną też koszty między innymi transportu publicznego i zakwaterowania. Ceny biletów na metro mają latem wzrosnąć i być niemal dwukrotnie wyższe w czasie igrzysk niż obecnie. Cena jednorazowego przejazdu metrem od 20 lipca do 8 września wyniesie 4 euro, podczas gdy obecnie to 2,10 euro. Rosną także ceny hoteli i innych miejsc noclegowych. Według raportu paryskiego biura turystyki między sezonem letnim z 2023 a 2024 r. wzrost ma wynieść ponad 300 proc.
Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Najbardziej utytułowani uczestnicy Rajdu Dakar wrócili do Wilna Fot. Orestas Gurevičius, ELTA